

České slovo

Prezident Václav Havel před americkými zákonodárci ve Washingtonu

„Svou svobodu si už vzít nedáme“

Václav Havel je první prezident Československé republiky, který oficiálně navštívil Spojené státy americké. Jeho cesta je zcela oprávněně označována za historickou. Nejde jen o to prvenství, ale o mnohem významnější skutečnost, že se touto cestou vztahy Československa ke Spojeným státům vrací po dlouhé přestávce čtyřicetivou let opět do kolejí, v nichž bývaly od roku 1918 až do roku 1948. „Měli jsme s Československem nejlepší poměr, dokud tam nezavraždili ministra Jana Masaryka,“ řekl americký prezident Truman někdy v roce 1951.

Historickou cestu nastoupil prezident Václav Havel s chotí Olgou a s dvanáctičlenným průvodem odletem z Prahy 17. února v 10.04 hod. Také americká velvyslankyně v Praze, Shirley Temple Black odletěla do Spojených států.

Prvním cílem Havlovy cesty byl Island, kde po čtyř a půl hodinovém letu byl na letišti v Keflavíku Václav Havel uvítán prezidentkou Vigdís Finnbogadóttirovou a předsedou vlády Hermannssonem. Před hotelem Saga, kde je prezident ubytován, byl pozdraven členy Organizace proti cizím vojenským základnám s hesly v češtině. Po krátké prohlídce hlavního města Reykjavíku a poradě s prezidentkou byla uspořádána tisková konference. Večer se prezident zúčastnil premiéry své hry Asanace. Hostitelkou byla prezidentka Islandu, která bývala ředitelkou místního městského divadla. Na tiskové konferenci se jeden novinář prezidenta Havla dotázal, proč, když je zřejmě zavalen prací až nad hlavu, nevyпустиť ze svého cestovního plánu Island. Odpověděl, že se čs. lid znovu učí demokracii a tudíž se pochopitelně zajímá i o Island, který má nejstarší parlament na světě. A na Islandu se zastavil i z toho důvodu, že jako dramatik slíbil přijet se podívat na premiéru Asanace v Reykjavíku. „A já plním sliby, které jsem dal, ať jsem disident nebo prezident.“

Druhého dne odletěl prezident Havel s průvodem do Kanady. Na vojenském letišti v Ottawě byl přivítán generálním guvernérem Kanady. Po státních hymnách vykonal čs. prezident přehlídku jednotky vojenské akademie. Generální guvernér v uvítacím projevu řekl, že Havlova návštěva, i když omezená jen na dva dny, se ukáže jako skvělý začátek nových dob. Guvernér ukázal rukou a řekl „kanadských Čechů a Slováků, jak vidíte, je tu plno a v Torontu jich bude ještě víc, moc se na vás těší.“ Prezident Havel v odpovědi poděkoval za uvítání. S ottawskými krajany se sešel, zatímco členové průvodu prezidenta ministerský předseda Čalva, ministr zahraničí Dienstbier, ministr financí dr. Klaus, ministr zahraničního obchodu Barčák, místopředseda vlády Dlouhý, začali jednat s kanadskými kolegy.

Na setkání s prezidentem Havlem a některými členy jeho průvodu v přeplněné městské hale hlavního města Ottawy nezapomenou ani čeští a slovenští účastníci, ale ani ottawská policie, která nemohla krajanů záplavu zvládnout. Sta lidí se do haly nedostaly a slyšely průběh z reproduktorů. Do sálu se nedostali ani manželé Škvorečtí. Na otázky odpovídal hlavně prezident, občas zasáhla i jeho manželka Olga, minis-

Americký prezident George Bush v rozhovoru s čs. prezidentem Václavem Havlem. K setkání - i z obrázku je vidět, že bylo srdečné - došlo v Bílém domě 20. února. Prezident

Havel byl neočekávaně pozván do Bílého domu ještě jednou, o den později.

terský předseda Čalva a ministr Dienstbier, ale krajani šli za Havlem, protože nikdo nemůže nahradit jeho věcné, otevřené a vtipné odpovědi. Byla to rozprava, promišená smíchem, souhlasem a spokojeností. Příklad: Na dotaz, zda už je jasný vztah Československa k Radě vzájemné hospodářské pomoci, prezident stručně odpověděl: Je. Po několika sekundách ticha se celý sál rozburácel smíchy a ovacemi.

Havel měl úspěch i na pozdější tiskové konferenci v Ottawě. Několik kanadských novinářů se távalo na postoj Československa k otázce sjednocení Německa. Prezident Havel: Sjednocení Německa musí probíhat na pozadí nového uspořádání v Evropě. Součástí nového uspořádání by mělo být i vytvoření nového bezpečnostního systému. Touhu Němců po sjednocení chápeme nikoli jako komplikaci, ale spíš jako motor, který může tento proces urychlit.

Po tiskové konferenci setkání s kanadskými ministerským předsedou, s vůdcem opozice, večer slavnostní banket.

V pondělí ráno odletěl prezident Havel se svým průvodem do Toronta, kde už v 10.30 byl uvítán v katedrále Narození Matky Boží.

Katedrála je sídlem slovenského římsko-katolického biskupství sv. Cyrila a Metoděje v Kanadě. Generální tajemník Světového kongresu Slováků Dušan Tóth prezidenta uvítal. Paní Helena Romanová odevzdala panu prezidentovi zlatou medaili, Národní cenu Světového kongresu Slováků, která se uděluje za zásluhy o rozkvět slovenského národa. Po této slavnostní ceremonii se sešel prezident Havel v hotelu s ministerským předsedou Ontario, Mr. Davidem Petersonem, jenž na prezidentovu počest uspořádal slavnostní oběd. Ekonomičtí ministři a experti z čs. delegace se sešli s představiteli torontských podnikatelských kruhů.

Vskutku nezapomenutelné bylo setkání prezidenta Václava Havla s československými krajany na univerzitě v Torontu. Tam v naplněném hledišti mávalo československými a kanadskými vlajkami 2 500 krajanů a exulantů. Je a prezidenta pozdravil předseda Čs. sdružení v Kanadě, Miloš Suchma, reverend Dušan Tóth za Světový kongres Slováků (slovenský národ doma i v cizině vkládá naději v prezidenta Havla), ministr Otto Jelinek v českém projevu řekl, že je se všemi, kteří přispěli ke svobodnějšímu vývoji v Československu. Jménem čs. organizací v Kanadě odevzdali paní Věra Fraštacká a Jiří G. Corn prezidentovi Masarykovu cenu, za bývalé politické vězně paní Eta Otová a J. Randa věnovali panu prezidentovi model pomníku politického vězně, zřízeného organizací K 231 v Torontu, několik dalších darů panu prezidentovi věnovali zástupci slovenských organizací.

Dojat, prezident Havel zaujal zásadní stanovisko k exilu. Řekl, že „krajany chápeme jako integrální spojení našich národů, jako bratry a sestry a byli bychom rádi, kdybyste i vy takto chápali nás. Chceme, abyste k nám mohli volně cestovat a zvolit si státní občanství podle vlastního rozhodnutí.“ Prezident poděkoval jménem Československé republiky všem krajanům za úsilí, které věnovali demokratickému vývoji v Československu, těm, kteří vydávali a vydávají časopisy a knihy, kteří působili v českém a slovenském vysílání zahraničních stanic. Omluvil se za to, že je minulý režim nazýval zrádci a to třeba jen proto, že museli vlast proti své vůli opustit. Prezidentův upřímný, dojímavý projev pozdravili posluchači bouřlivým potleskem. Byl to velmi přílehlavý závěr prezidentova pobytu v Kanadě.

Potom pan prezident s chotí Olgou a početnou delegací odletěl do Spojených států, na letiště ve Washingtonu. Referát o jeho pobytu tam

jsme nuceni pro nedostatek místa zkrátit, abychom mohli v plném znění uveřejnit jeho projev ve společném zasedání obou komor amerického kongresu, poslanecké sněmovny a senátu. Aniž v nejmenším chceme ubírat na významu Havlova setkání s prezidentem Bushem v Bílém domě (první přijetí bylo oficiální a plánované druhé se nečekalo a bylo překvapením), musíme zprávu o tom odložit do příštího čísla.

Pozvání, aby promluvil k celému kongresu, se musí hodnotit jako významná pocta. V historii amerického parlamentarismu, dlouhé přes dvě stě let, se tohoto pozvání dostalo 22 významným osobnostem, většinou reprezentantům států. Havel byl nadšen pozdravován americkými poslanci a senátory, sotva se objevil ve dveřích zasedací síně, a cestou k řečnické tribuně tiskl vpravo vlevo podávané ruce.

Jeho projev zaujal posluchače - jimiž byl i washingtonský diplomatický sbor, americká velvyslankyně v Praze Shirley Temple Black a samozřejmě i delegace, prezidenta Havla provázející - hned od prvních vět, kdy Václav Havel řekl:

Když mě 27. října l.r. naposledy zatýkali nevěděl jsem, jestli to je na dva dny nebo na dva roky. Když mi přesně měsíc poté řekl rockový hudebník Michael Kocáb, že budu asi navržen do funkce prezidenta, myslel jsem, že to je jeden z jeho obvyklých žertů. Když mě 10. prosince 1989 můj přítel, herec Jiří Bartoška, navrhl na velkém mítingu v Praze jménem Občanského fóra do úřadu prezidenta republiky, považoval jsem za vyloučené, že mě náš parlament, zděděný po předchozím režimu, může do tohoto úřadu zvolit. Když jsem byl o 90 dní později jednomyslně zvolen prezidentem své země, netušil jsem, že za necelé dva měsíce budu mluvit před tímto slavným a moc-

Pokračování na straně 2

Po návštěvě v Československu

V první polovině ledna jsem navštívil Československo v delegaci Rady svobodného Československa. Byla to návštěva osobně hluboce dojemná a politicky povzbuzující. Nelze lépe vystihnout ovzduší, poměry a tužby v republice, než jak je vystihl prezident Havel ve svém novoročním projevu. Přesto se odvažuji dodat k němu něco ze svého vlastního, byť i krátkého pozorování.

Apolitická politika

Nemohu než se připojit k Havlově výzvě, aby předvolební boj nezašpinil „dosud čistou tvář naší revoluce“, a doufat, že jeho výzvy bude uposlechnuto. Prezident Havel se musí cítit spokojen, ne-li povznesen rousseauovským průběhem a úspěchem československé revoluce: obecná vůle lidu, vyjádřená na Václavském náměstí, na Letenské pláni a na mnoha náměstích po celé republice, Občanské fórum a Veřejnost proti násilí všemi uznávané jako její spontánní představitelé, žádné násilí - co víc by si mohl přát muž, který tuto revoluci vedl?

Avšak demokratická politika po revoluci není a nebude rousseauovská. Obecná vůle se rozlomí na řadu zájmů. Nasvědčuje tomu již nyní zbytečně nadměrná fragmentace politických sil. Voliči nepochybně dají najevo, že se republika sice neobejde bez politických stran, ale že se určitě může obejít bez čtyřiceti. Nasvědčuje tomu také vývoj Občanského fóra a Veřejnosti proti násilí z hlavního štrábu revoluce v politická hnutí, která se ve všech směrech rýsují jako politické strany. Z nedávné historie připomínají tato dvě hnutí inspiraci strukturou de Gaullovo Rassemblement du peuple français z poválečné Francie. A také se tak chová: sebevědomě na základě svého přínosu k osvobození, poněkud s odstupem vůči stranám bývalé Národní fronty, i když samy mají mezi sebou bývalé komunisty z let před rokem 1968, a hluboce a často jednostranně zaangażované ve všech věcech veřejného života.

Češi a Slováci již tento přesun citů a nejsou s ním vždy spokojeni. To je začátek demokratické politiky a bude záležet na všech stranách a hnutích, aby toto usilování o podíl na moci ve státě splnilo přání tak vroucně vyjádřené prezidentem republiky.

Strany splní svůj úkol, když se soustředí na svou hlavní funkci: využít počet alternativ, aby na úrovni vlády nebyly exportovány problémy, které mohou a mají být řešeny na úrovni stran; vyberou, jak po tom volá prezident Havel, „mravně, občanský politicky a odborně“ nejlepší muže a ženy do vedení státu; budou za ním stát ve výkonu jejich funkcí; a přijmou odpovědnost za jejich veřejnou činnost.

Když Václav Havel přijímal vloni cenu Svazu německých knihkupců, mluvil o síle a moci slova. V československé politice dnes již nemluví jen slova, nýbrž také rozhodnutí a činy, a jak kdo bude jednat, nevyhnutelně se také obrazí ve slovech, jimiž budou mezi sebou strany a hnutí ve volební kampani soutěžit. A protože zatím hlavní rozhodnutí dělají Občanské fórum a Veřejnost proti násilí, musí být připraveny na to, že ve volební kampani se nevyhnou jejich kritickému zhodnocení.

Dokončení na straně 2

Po návštěvě v Československu

Dokončení ze strany 1

KSČ

V jedné z klíčových pasáží svého novoročního projevu říká prezident Havel na adresu nových spoluobčanů, že „všichni jsme - byt' pochopitelně každý v jiné míře - za chod totalitní mašinerie odpovědní, nikdo nejsme jen její obětí, ale všichni jsme zároveň jejími spoluvůdci.“ Tento vzešený apel na mravní sebezpytování však v žádném smyslu a směru nezakrývá stopy komunistické strany a nesnáší její odpovědnost na úroveň odpovědnosti nekomunistů a prostých občanů.

KSČ byla rozhodně povolána k odpovědnosti v listopadové revoluci, která otrásla její mocí, organizací a plány v samých základech. I když dezorganizována, tato strana se dosud podílí na vládě a Rudé právo má často manýry jako Rudé právo z let 1945-1948. Tento stav pravděpodobně potrvá až do červnových voleb. Avšak již před volbami, ve volební soutěži, je nezbytné vyvodit pro KSČ důsledky z její diktatury, kterou nastolila v roce 1948. Jen na ni padá politická odpovědnost za „všechny hrůzy, které nová československá demokracie zdědila,“ jak říká prezident Havel.

V každé demokracii taková strana s takovými výsledky musí odejít od moci. V Československu v roce 1990 to znamená, že po volbách nemůže KSČ být členem vládní koalice a že její jediné místo je v opozici. Nadto je v zájmu demokracie, aby se každý volič včetně těch, kdo byli v jakémkoliv smyslu s KSČ spojeni, zamyslel nad výsledky čtyřicetileté komunistické vlády a aby ji svým hlasem rozhodně odmítl. KSČ musí být odvolena na místo, které jí v československé demokracii patří: do takové minoritní pozice, ze které její manévry nebudou moci tuto demokracii již nikdy ohrozit.

Národní hospodářství

Na první pohled mnoho v československém hospodářství nevypadá špatně. V obchodech je dost požívatin a oblečení, v restauracích je dobré jídlo, soukromé domy ve městech a na vesnicích jsou pěkně upraveny, země má dobré silnice. Avšak domy, které jsou ve státním vlastnictví, t.j. většina domů ve městech, jsou velmi zanedbány, zatím co byty jsou uvnitř tak úhledné jak jinde ve světě.

Českoslovenští národohospodáři a zahraniční pozorovatelé tvrdí, že československé hospodářství je v lepším stavu než hospodářství Polska, Maďarska a dnes i východního Německa. Ale to je úsudek relativní. Můj dojem je, že je kreslí růžověji, než tomu ve skutečnosti je. Za touto fasádou se skrývá průmysl s hodně zastaralým strojním vybavením a zastaralou technologií, hospodářství s nízkou produktivitou práce a nízkou pracovní disciplínou, špatně vybavené služby, a vedení, jehož iniciativnost a odpovědnost zničila komunistická nomenklatura, dosud svírá kazajka plánování a korumpuje systém monopolů. Málo se kromě několika zásad ví o hospodářské přestavbě, která musí být neméně revoluční, než jsou změny politické. Občané vědí, že tato přestavba se neobejde bez obětí, ale nikdo o nich dosud nemluví specificky.

1948 nebo 1968?

Ještě jednou se musím vrátit k otázce, od kdy se datují pohromy, které na republiku naválil komunistický režim, protože je to otázka, která podle mého dojmu čím dále tím více znepokojuje československé občany s pamětí delší než dvacet let. Prezident Havel se o tom snažil říci jasně slovo, když mluvil o „padesátých letech.“

Avšak spolu se studenty a mladými dělníky revoluci vedli a provedli mužové a ženy z roku 1968. Jejich osobní i politická zkušenost se odráží v jejich historické paměti, stojí a plánech. Známosti, vztahy a zájmy, které mezi sebou sdílejí, nalézají výraz v personálních změnách, které provádějí ve veřejném životě. Prostě řečeno, obsazují všechna důležitá místa „svými lidmi“, ne vždy široké veřejnosti zcela přijatelnými, a to je v politice orázka objektivně i subjektivně velmi citlivá.

Abý po jednom - velkém - sporu s komunistickým režimem nedošlo k novému - bolavému - sporu mezi všemi, kdo se mají těšit z výsledků revoluce, která jej odstranila, je třeba právě ze strany osmašedesátníků říci jasně slovo o roce 1948 a jeho důsledcích a dát ve veřejném životě také příslušné a čestné místo těm, kdo se od onoho roku proti komunistickému režimu postavili a v mnoha případech za svůj postoj zaplatili cenu, která poznamenala celý jejich život.

To je cesta k národnímu porozumění, na které nám všem záleží.

„Svou svobodu si už vzít nedáme“

Pokračování ze strany 1

ným parlamentem, a že má slova budou přímo sledovat miliony, kteří o mě nikdy neslyšeli, a že stovky politiků a politologů budou odborně zkoumat každé slovo, které řeknu.

Když mě 27. října zatýkali, žil jsem v zemi, kde vládla nejkonservativnější komunistická vláda v Evropě a celá společnost dřímala pod příkrovem totalitního systému. Dnes po nece- lých 4 měsících k vám promlouvám, jako před- stavitel země, která se vydala na cestu k demokracii, v níž je plná svoboda slova, která se připravuje na svobodné volby, chce budovat prosperující tržní ekonomiku a dělat svou vlastní zahraniční politiku. (Potlesk).

Je to všechno zvláštní ! Ale já tu nejsem proto, abych mluvil o sobě a o svých pocitech anebo pouze o své zemi. To, co jsem tu řekl, jsem řekl proto, abych na případu drobném, ale za to mě dobře známém, ilustroval cosi obecného a důležitého. Totiž, že žijeme ve velmi zvláštní době, v době, kdy se tvář lidského světa najednou mění takovou rychlostí, na kterou jsou krátké všechny dosud známé politologické tachometry. My, dramatici, kteří musíme umět vtěsnat do dvouhodinové hry celý lidský život nebo i celou historickou éru, tak této rychlosti rozumíme a činí-li to potíže nám, jak by to nemělo činit ještě větší potíže politologům, kteří zkoumají po celý život převážně jen oblast pravděpodobného a musí mít s nepravděpo- dobným ještě menší zkušenosti, než my, dra- matici.

Pokusím se vyložit, proč si myslím, že rychlost změn v mé zemi, ve střední a východní Evropě a samozřejmě v samotném SSSR, se tak významně zapisuje do tváře soudobého světa jako celku a proč se dotýká osudu všech, tedy i vás, Američanů ! Rád bych se nad tím zamyslel nejdřív z hlediska politického a pak z hlediska tak říkajíc filozofického. Dvakrát ve 20. století hrozila světu katastrofa, dvakrát byla jejím rodištěm Evropa a dvakrát jste museli spolu s jinými i vy, Američané, zachraňovat Evropu, celý svět i sebe samé !

Při prvním zachraňování jste hodně pomohli i nám, Čechům a Slovákům ! Díky velké podpoře vašeho prezidenta Wilsona mohl náš první prezident T. G. Masaryk založit náš novodobý stát. Založil jej, jak víte, na týchž principech, na kterých byly založeny Spojené státy americké, jak o tom svědčí jeho rukopis, uložený v kni- hovně kongresu.

Mezitím Amerika velice vyspěla. Stala se nej- mocnějším státem světa a pochopila i odpověd- nost, která z toho vyplývá. Důkazem jsou statisíce vašich mladých občanů, kteří padli za osvobození Evropy i hroby amerických letců a vojáků na čs. půdě !

Stala se však i jiná věc ! Objevil se SSSR, začal mohutnět a nesmírné oběti svého lidu, trpícího pod totalitní vládou, proměnil v sílu, která z něho udělala po 2. světové válce druhý nejmo- cnější stát světa. Stát, který právem naháněl hrůzu, protože nikdo nevěděl, co kdy přeletí jeho vládčům přes nos, a kdy a kterou zemí se rozhodnout dobýt a uvrhnout do tzv. sféry svého vlivu, jak se to v politickém jazyce nazývá. To všechno nás naučilo vidět svět bipo- lárně jako dvě ohromné síly, z nichž jedna brání svobodu a druhá nahání hrůzu. Evropa se stala hlavní třetí plochou těchto dvou sil a tudíž i jedinou obrovskou zbrojnicí, rozdělenou na půl, při čemž jedna půlka této zbrojnice plynule přecházela do oně hrůzuplné moci, zatím- co druhá, ta svobodná, sousedila s oceánem a nechtěla-li být do něj zahrnuta, musela si spolu s vámi vybudovat komplikovaný bezpečnostní systém, kterému zřejmě vděčíme za to, že ještě existujeme ! (Potlesk)

Takže jste možná přispěli k záchraně nás, Evropanů, světa a tím i sebe samých, po třetí. Pomohli jste nám dožít se těchto dnů, a to dokonce bez horké války, jen s válkou studenou ! A teď se tedy děje to, co se děje ! Totalitní systém v SSSR a ve většině jeho satelitů se rozkládá a naše národy hledají cestu k demokra- cii a nezávislosti ! (Potlesk)

Prvním dějstvím tohoto pozoruhodného dramatu bylo, že pan Gorbačov a jeho spolu- pracovníci, konfrontováni se smutnou realitou své země začali svou perestrojku. Ani oni tehdy zřejmě netušili, co všechno se tím dá do pohybu a jak rychlý ten pohyb bude ! O gigantickém množství rostoucích problémů, dřímajících pod násladé nehybnou maskou socialismu jsme věděli samozřejmě dost. Ale že stačí tak málo, aby se tyto problémy v celé své šíři vyjevily, a tužby národů v celé své síle ozvaly, to jsme asi nevěděli nikdo.

Maska spadla tak rychle, že doslova nemáme ani čas se tomu v návalu práce divit ! Co to všechno pro svět perspektivně znamená ? Zřejmě několik věcí ! Jelikož jde, jak jsem pevně

přesvědčen, o proces historicky nezvratný, začne Evropa především znovu hledat svou identitu a nebude už nucena být obou na půl rozdělenou zbrojnicí. Možná to vytváří naději, že dříve nebo později nebudou už vaši chlapci muset střežit a případně zachraňovat svobodu v Evropě, protože si ji Evropa konečně bude schopna ohlídat sama ! (Potlesk)

Ale to není pořád ještě to hlavní; hlavní se mi zdá být, že tyto převratné změny nám umožní konečně se vymanit z poněkud už přežilé kazajky bipolárního vidění světa a vstoupit konečně do éry multipolarity - totiž do éry, v níž budou všichni, velcí i malí, bývalí otroci i bývalí páni, tvořit to, co váš velký prezident Abraham Lincoln nazval „the family of men“. Umíte si představit, jakou úlevu by to přineslo té části světa, která se - ačkoli největší - z jakýchkoli důvodů nazývá třetí ? (Potlesk)

Myslím, že se nehodí, abych na tomto místě jen všeobecně teoretizoval. Budu tedy konkré- tnější.

Zprv - jak jistě víte, většina důležitých vojenských i jiných evropských konflagrací po staletí tradičně začínala a i končila přímo na území dnešního Československa anebo s tímto prostorem nějak souvisela. Posledním příkla- dem nám budí II. světová válka. Je to pochopi- telné, ať se nám to líbí nebo ne, ležme v samém středu Evropy, díky čemuž nemáme výhled na moře, ani skutečné námořnictvo. Proč to ale říkám ? Politická stabilita v naší zemi je tra- dičně důležitá pro celou Evropu. Je tomu tak i dnes. Vláda národního porozumění, současné Federální shromáždění, další státní orgány i já osobně ručíme za tuto stabilitu do svobodných voleb, které plánujeme na červen.

Rozumíme všem nesmírně komplikovaným důvodům, především vnitropolitickým, pro které SSSR nemůže svá vojska stáhnout od nás tak rychle, jak k nám tato vojska v roce 1968 přišla. Chápeme, že arzenály, které se tu 20 let budovaly, nelze odnést za noc. Přesto bychom rádi v našich bilaterálních jednáních se SSSR dosáhli toho, aby v zájmu politické stability u nás bylo do voleb co nejvíce sovětských jedno- tek odsunuto. Čím úspěšnější budou tato jed- nání, tím lépe budou naši zástupci, vezlí ze svobodných voleb, zaručovat politickou stabi- litu v naší zemi i po volbách.

Zadruhé - často slyším otázku, jak nám Spo- jené státy mohou dnes pomoci. Má odpověď je paradoxní jako ostatně celý můj život: Nejvíc nám pomůžete, když pomůžete Sovětskému svazu na jeho sice nezvratné, ale přesto nesmírně komplikované cestě k demokracii. Je to cesta daleko komplikovanější, než jakou mohou jít jeho bývalí evropské satelity. Víte asi sami nejlépe, jak rychle podpořit nenásilný vývoj tohoto obrovského mnohonárodnostní- ho tělesa k demokracii a k svébytnosti všech jeho národů. Nepřísluší mi proto vám radit. Mohu jen říci, že čím dřív, rychleji a pokojněji se SSSR začne ubírat po cestě skutečné poli- tické plurality, respektu k právům národů na svébytnost a k fungující, tedy tržní ekonomice, tím lépe bude nejen pro Čechy a Slováky, ale pro celý svět. A tím dřív i vy budete schopni zmenšovat břemeno vojenského rozpočtu, který musí americký lid nést. Metaforicky řečeno - miliony, které teď dává na Východ, se vám brzy vrátí v podobě ušetřených miliard. (Potlesk).

Zatřetí. Není pravda, že český spisovatel Václav Havel chce zrušit Varšavský pakt a pozitíri dokonce NATO, jak o něm píší někteří snaživí novináři. Václav Havel si pouze myslí to, co tu už řekl: že američtí vojáci by neměli být dalších sto let odtrženi od svých maninek jen proto, že Evropa není schopna být garan- tem světového míru, kterým by být měla, aby aspoň trochu napravila to, že dala světu dvě světové války. (Potlesk).

Evropa se musí vzpamatovat dříve nebo poz- ději do své vlastní existence a sama rozhodnout, kolik a či vojáků potřebuje k tomu, aby její vlastní bezpečnost a všechny širší vazby k této její bezpečnosti vysílaly paprsky míru do celého světa. Václav Havel nerozhoduje o tom, o čem mu rozhodovat nepřísluší. Přimlouvá se pouze za skutečný mír a za rychlou cestu k němu. (Potlesk).

Začtvrté. Československo se domnívá, že by se měl brzo konat plánovaný summit států účastnících se Helsinského procesu a že by mimo to, co má v plánu udělat, měl udělat i cosi víc; rozhodnout, že tzv. Helsinky 2, plánované zatím na rok 1992, nejen mohou být dřív, ale především že by měly být čímsi daleko významen- nějším, než čím se dosud zdálo, že budou. Podle našeho názoru by se měly stát jakýmsi ekviva- lentem dosud nekonané mírové konference v Evropě, který by konečně udělal tečku za II. světovou válkou i všemu jejím neblahými

České slovo

NOVINY ČESKOSLOVENSKEHO EXILU

Vychází měsíčně. Vydává, za redakci a inzerci odpovídá dr. A. Benešová, tel.: 637 70 96 (jen dopoledne). Řídí šéfredaktor Meloun.

Veškerou korespondenci posílejte na: České Slovo, Postfach 860604, D-8000 München 86.

Jegliche Korrespondenz bitte an: České Slovo, Postfach 860604, D-8000 München 86.

Zeitschrift der tschechoslowakischen Exulanten. Inhaber 100%, Verleger und verantwortlich für die Redaktion u. Anzeigen: Dr. A. Benes, Juristin, H. Hilpertstr.2, 8000 München 83.

Druck: G. Fimberger, Clemensstr. 27, 8000 München 40

Roční předplatné: normální poštou 25 DM, letecky 14-18 \$ (podle země), cena jednotlivých výtis- ků 2, 50 DM nebo 1, 20 \$.

Bankovní konto: Commerzbank, Bülow-str. 7, 8000 München 80, č. konta 3710373. Při bankovních převodech z ciziny musíme hradit bank. výlohy v částce 5 DM. Zvyšte tedy, prosím, zaslanou platbu o 5 DM.

Poštovní konto: České Slovo, Dr. A. Benes, Nr. 431 04-806, Postcheckamt München.

důsledky, který by oficiálně věnil spojující se budoucí demokratické Německo do nové celo- evropské struktury a rozhodl o jejím bezpeč- nostním systému. Tento systém by přirozeně musel mít své vazby na tu část zeměkoule, kte- rou lze nazvat helsinská a která se rozprostírá od Vladivostoku k Aljašce. Hranice evrops- kých států, které by ostatně měly hrát stále bezvýznamnější roli, by měly být už konečně právoplatně stvrzeny společnou regulérní smlouvou. Že základem a předpokladem takové smlouvy by musel být obecný respekt k lidským právům, skutečná politická pluralita a skutečně svobodné volby, je víc než samoz- řejmé. (Potlesk).

Zapáté - vítáme samozřejmě i iniciativu pana prezidenta Bushe v zásadě přijatou už i panem Gorbačovem, dik které by se měly radikálně snížit stavy sovětské a americké armády v Evro- pě. Je to vynikající impuls pro probíhající Vídeňská jednání a vytváří velmi dobré podmínky nejen pro naše úsilí o co nejrychlejší odchod sovětských vojsk z Československa, ale nepřímo i pro náš úmysl výrazně snížit stav čs. armády, nepřiměřeně mohutné v přepočtu na počet obyvatel. Kdyby bylo Československo nuceno se proti někomu bránit, což doufáme nebude, pak bude schopno se ubránit s pod- statně menší armádou, protože tentokrát by jeho vojenská obrana byla nejen po desetiletí, ale dokonce po staletí podepřena společnou a nedělitelnou vůlí obou jeho národů i jeho státního vedení. Svou draze vykoupenou svo- bodu, nezávislost a znovu se rodící demokracii si už vzít nedáme. Pro pořádek dodávám, že jakékoli naše kroky nechtějí komplikovat vídeňská jednání, ale naopak je usnadňovat. (Mimořádně silný a dlouhotrvající potlesk. Poslanci povstali v lavicích a aplaudovali).

Zašesté - Československo se vrací do Evropy. V zájmu obecném a tím i svém, chce tento svůj návrat politický i ekonomicky koordinovat s ostatními navrátilci, to znamená především se svými sousedy, Poláky a Maďary. Pro koordi- naci těchto návratů děláme, co můžeme. A zároveň děláme co můžeme pro to, aby nás byla Evropa schopna jakožto své zbloudilé děti opravdu přijmout. To znamená, aby se nám otevřela a aby své struktury, formálně sice evropské, ale de facto západoevropské, začala v tomto směru transformovat; tak ovšem, aby to nebylo na její úkor, ale naopak k jejímu pro- spěšpěchu. (Opět potlesk).

Zasedmé: Řekl jsem to už v našem parla- mentě a v tomto parlamentu, daleko architek- tonicky hezčími, bych to rád opakoval. Československo se po dlouhá léta, jsouc jen bezvýznamným satelitem kohosi, vyhlávalo ze své spoludopovědnosti za svět. Musí proto teď hodně dohánět. Mluví-li tu tak dlouho a o tolika důležitých věcech, pak pouze proto, že mám spolu se svými spoluobčany pocit provi- nění za naši dosavadní odsouzeníhodnou pasi- vitu a docela obyčejný pocit dluhu. (Potlesk a tu a tam smích).

Zaosmé: Last but not least. Radujeme se samozřejmě z toho, že se vaše země pohotově snaží podepřít i naší čerstvě se obnovující demokracii. Oba naše národy přijaly s poh- nutím velkorysě nabídky, které na pražské uni- verzitě, jedné z nejstarších v Evropě, tlumočil před několika dny pan ministr Baker. Jsme při- praveni o nich jednat.

Ladies and gentlemen, jsem prezidentem teprve dva měsíce a nechodil jsem do žádné prezidentské školy. Mou jedinou školou byl život. Proto vás nechci příliš dlouho zatěžovat svými politickými úvahami a přejdu raději k

Pokračování na str.3

JAN PAVEL II. DO ČESKOSLOVENSKA

Podle předběžného programu zahájí papež Jan Pavel II. cestu do Československa v sobotu 21. dubna dopoledne přiletem do Prahy. Nejprve navštíví katedrálu sv. Víta a setká se s kardinálem Františkem Tomáškem. Odpoledne bude na Letné sloužit mši svatou. Večer je vyhrazen setkání s prezidentem Václavem Havlem a s některými představiteli kulturního života. V neděli ráno přijede Jan Pavel II. na Velehrad, kde bude v 10.30 hodin sloužit mši u basiliky pod širým nebem. Aby v sousedství chrámu vznikl co největší prostor, strhávají se zahrady zdi kolem basiliky. Na uvolněném prostranství pro až 80 000 lidí bude zřízena tribuna. Ovšem je jasné, že mnoho účastníků bohoslužeb se na prostranství nevejde, protože se očekává návštěva až jednoho miliónu věřících, a to nejen domácích, ale i z Polska a Maďarska. Pro ty bude průběh mše vyslán na velkoplošných televizorech. Papež Jan Pavel II. odpoledne navštíví Bratislavu, kde se rovněž budou konat bohoslužby. Večer odletí z Bratislavy do Říma.

VŠECHNA BISKUPSTVÍ OBSAZENA

Papež Jan Pavel II. jmenoval biskupem nitranské diecéze jezuitského kněze Jana Korce. Dalším papežským rozhodnutím, uveřejněným 14. února, bylo na uprázdněné biskupské stolce jmenováno pět biskupů. V Českých Budějovicích se stal biskupem Dr. Miloslav Vlk, v Brně je novým biskupem Vojtěch Cikrle (ve 44 letech nejmladší biskup v Československu), v Báňské Bystrici byl jmenován biskupem Rudolt Baláz, v Košicích Alois Tjáč a v Rožnavě Eduard Kojnok. Papežským jmenováním byly poslední uprázdněné biskupské stolce obsazeny a po 40 letech přestávky má nyní všech 13 diecézí v Československu sídelní biskupy.

ČESKÉ SLOVO V PRAZE

Pracovní tým Českého slova v Mnichově, zastoupený dr. Alenou Benešovou, F. Melounem a Vladimírem Benešem, zjel ve dnech 7. a 8. února do Prahy. V sekretariátu čs. strany socialistické se sešel s organizátory Klubu dr. Milady Horákové, předsedou dr. Vladimírem Šolcem, místopředsedou Františkem Přeudilem a jednatelem Františkem Kopecským, který návštěvníkům podrobně vysvětlil poslání klubu dr. Milady Horákové, jeho úkoly a činnost. Další dopoledne bylo vyhrazeno návštěvě Melantricha. Pro redaktora Melouna byl příchod do Melantricha, kde pracoval před 44 lety, konfrontací vzpomínek s novými vyhlídkami. Budova Melantricha je zedná, oprýskaná, ale skrývá v sobě hodně mladého elánu. S šéfredaktorem Svobodného slova Maškem se probouřily problémy, navrhly plány, o nichž se rovněž hovořilo při rozhovoru s ředitelem Melantricha Nevolem. Informační rozpravy měly srdečný, přátelský ráz a bude se v nich pokračovat, až se sejdou v březnu 24. sjezd strany.

NEVÍTĚZNÝ ÚNOR

Poprvé po 42 letech projde letos 25. únor — výročí zločinného komunistického puče v roce 1948 — bez oslav. A bez projevu díky hlavním strážím hanebné zraedy na národě, Klementu Gottwaldovi. V několika případech šly už jeho pomníky tam, kam dávno patřily, do skladů. Na obrázku odklizení Gottwaldovy sochy ve městě, které 19. ledna současně se sochou se zbavilo i nenáviděného jména Gottwaldov a vrátilo se k původnímu, světoznámému jménu Zlín.

O nový systém

V červnu r. 1947 uveřejnil diplomat George Kennan v časopise „Foreign Affairs“ esej, kterým vlastně vyhlásil zásady amerického postupu v právě začínající Studené válce: byl to nástin politiky či doktríny kontejmentu čili zadržování rozpinavosti sovětského komunistického imperia. V praxi z toho vzešla Trumanova doktrína obrany Řecka a Turecka, Marshallův plán na hospodářskou obnovu střední a západní Evropy, NATO, nová Mezinárodní konfederace svobodných odborů a jiné podobné mezinárodní zájmové organizace, americký Národní výbor pro svobodnou Evropu, který podporoval exulantské národní kruhy a vybudoval Rozhlasovou stanici Svobodná Evropa atd. Vše to přispělo ke skončení Studené války, jejímž zřejmým vítězem je demokracie a systém svobodného podnikání.

To, že Studená válka skončila a že demokracie už zvítězila, je názorem především optimistů. Jsou však pesimisté, kteří mají určité pochybnosti. Poukazují na to, že v Sovětském

ABY BYLO JASNO

Tyto negativní zjevy vedly k tomu, že se po způsobu historického Kennanova eseje pod šifrou „Z“, objevil letos v lednu v časopisu Americké akademie pro vědy a umění „Daeda-

bezpečnosti v Evropě

lus“ varovný esej „Cesta ke Stalinovu mauzoleu.“ Její autor, zřejmě z amerických konzervativních vládních kruhů (či z kruhu intelektuálů blízkých Bushově vládě), skrývající se pod šifrou „Z“, popisuje 70 let krvavé cesty Leninova a Stalinova bolševismu k současné „smrtné krizi“ Sovětů. Vysvětluje pak, jak se sovětské vedení po Brežněvově smrti pokoušelo začít obrodný proces, který by překonal ekonomickou stagnaci a umožnil revitalizaci KSSS. O to se pokoušel po svém nástupu k

nebezpečných smrtelných křečí.

KŘESOMYSL

moci také Gorbačov. Když však viděl beznaděnost tohoto plánu, začal pod hesly glasnosti a perestrojky budovat nové paralelní struktury politické a hospodářské správy. Avšak volby, které měly zlikvidovat moc stranických orgánů, zlikvidovaly také všemocnost strany. Lid se přestal strany bát a naopak strana má nyní obavy z lidu. Gorbačov stojí před dilematem: Starý svět odmítá umířit a nový nemá dost síly se narodit. „Z“ nás varuje: Z historie víme, že rozkládající se velmocí obyčejně nezanikají bez nebezpečných smrtelných křečí.

Podle autora „Z“ glasnost a perestrojka jen prohloubily systémovou krizi, kterou měly odstranit. Gorbačov se snaží zachránit komunistický systém zmírněním jeho příkazových metod. Avšak kompromisní řešení není možné. Existují jen dvě cesty: čínská nebo východoevropská čili odstranění komunistického systému a jeho nahrazení plnou politickou a ekonomickou demokracií. Reforma komunismu je nemožná kvadratura kruhu. Glasnost a perestrojka mohou být jen přechodnou stanicí mezi bolševismem a demokracií. Leninské režimy jsou schopny buď se zcela zlikvidovat nebo vojensky znemožnit zásadní proměnu v demokracii.

Po tomto výkladu, v němž se dovolává mimo jiné výroku Milovana Djilase, že komunismus se nereformuje nýbrž rozkládá, „Z“ se snaží radit USA a celému Západu, co v této situaci dělat, aby rozklad komunismu vedl skutečně k demokracii. Jeho rady byly podrobeny různým výkladům zejména v americkém tisku. Ty se liší navzájem podle toho, zda jde o interprety s liberálními nebo konzervativními sklony. Pokusím se vysvětlit rady a závěry autora „Z“ alespoň v několika větech. „Z“ srovnává dnešní situaci v Sovětském svazu s krizovou situací v Polsku v sedmdesátých letech. Tehdejší západní úvěry Polsku jen prodloužily agonii tanního komunistického systému a výsledek byl: vojenská diktatura. „Z“ pochybuje, že by Gorbačov směřoval se svou perestrojkou ke skutečné demokracii a systému svobodného podnikání. A proto nedoporučuje, aby USA a Západ Gorbačova přímo podporovaly. Varuje npř. před odzbrojovacími tendencemi, které by ponechaly Moskvě nadřazenost v konvenčních zbraních, a případně postavily Západ do nepříznivé situace, kdyby vývoj v Sovětském svazu vedl k bonapartismu - což „Z“ nepovažuje za vyloučenou alternativu. „Z“ však doporučuje akce, které by podněcovaly soukromé podnikání v Sovětském svazu, např. „joint ventures“, kulturní a občanskou výměnu, která by povzbuzovala v Sovětech politický pluralismus, a podobné akce od lidu k lidu. Pesimismus autora „Z“ zdají se podporovat nejnovější úvahy o tom, jak se v Sovětském svazu šíří ruský nacionalismus ba šovinismus, jehož prvky jsme mohli číst už v Solženicynových dílech. Stoupenci tohoto nacionalismu navazují na staré ruské slavyanofilství, budují na pravoslavi a doporučují jakýsi ruský národní autoritativní systém. Nechybí ani antisemitismus, takže je už slyšet hlasy, že hnutí nemá daleko k neonacismu. Hnutí tvrdí, že sovětský režim vyvolal a živil rusotobii. Jeho mluvčí však počítají s přízní příslušníků nomenklatury, kteří mají strach o svá privilegia, a generalizy ze zřejmých důvodů. Objektivnější obraz dnešní situace ve východní Evropě a Sovětském svazu vykreslil prof. Z. Brzeziński (jak jsem loni zde uvedl, jeho nejnovější kniha „Velký neúspěch“ předpověděla nynější vývoj) v eseji v americkém časopisu „Foreign Affairs“. Podle jeho názoru Sovětský svaz se stává sopkou národů, která může vést k „libanonizaci“ Sovětského svazu. (Dokončení na str. 3)

„Svou svobodu si už vzít nedáme“

Dokončení ze str. 1

oblasti, která je mi bližší. K tomu, co jsem nazval filozofickou stránkou oněch změn, které se odehrávají sice v našem koutu světa, ale které se dotýkají všech.

Dokud je člověk člověkem, bude demokracie v plném slova smyslu vždycky jen ideál, k němuž se lze jako k obzoru přibližovat, které však nikdy nelze úplně dosáhnout. Proto i vy se k demokracii pouze blížíte. Máte tisíce nejrůznějších problémů, jako ostatně všechny země. Máte však jednu velkou výhodu. K demokracii se souvisle blížíte už přes 200 let a vaše cesta nebyla nikdy přerušena totalitním systémem. Češi a Slováci, na vzdory humanistické dimenzi svých historických tradic, které lze sledovat až do 1. tisíciletí po Kristu se blížily k demokracii jen 20 let mezi dvěma světovými válkami a teď 3 a půl měsíce, které uplynuly od 17. listopadu loňského roku.

Jakou máte proti nám výhodu je na první pohled zřejmé. Totalitní systém komunistického typu přinesl našim dvěma národům, Čechům a Slovákům, podobně jako všem národům SSSR a dalších zemí, které si SSSR svého času podmanil, bezpočet mrtvých, nemnou paletu lidského strádání, hluboké ekonomické zaostávání a především ohromné lidské ponižení. Přinesl hrůzy, které vy jste na štěstí nepoznali.

Zároven nám ale dal, aniž samozřejmě chtěl, něco dobrého. Zvláštní schopnost nahlédnout občas i trochu dál, než kam může nahlédnout ten, kdo tuto trpkou zkušenost nepodstoupil. Člověk, který se nemůže hýbat a aspoň trochu normálně žít, protože je zavalen balvanem, má víc času přemýšlet o svých nadějích než ten, kdo takto zavalen není.

Co tím chci říct. My všichni se musíme od vás mnoha věcem učit, od toho, jak vzdělávat potomky, přes to, jak volit své poslance, až po to, jak organizovat hospodářský život, aby vedl k prosperitě a ne k bídě. Ale nemusí to být jen pomoc vzdělaného, mocného a bohatého někomu, kdo nic nemá a tudíž nemá co nabídnout.

I my můžeme něco nabídnout. I totiž svou zkušenost a poznání, které z ní vzešlo. Je to téma na knihy, z nichž mnohé byly už napsány a mnohé teprve napsány budou. Já se tu proto omezím jen na jednu myšlenku. Specifická zkušenost, o níž tu hovořím mi dala mimo jiné jednu velkou jistotu. Vědomí předchází bytí a nikoli naopak, jak tvrdí marxisté. Proto i záchrana tohoto lidského světa není nikde jinde než v lidském srdci, lidském rozmyslu, lidské pokoře a lidské odpovědnosti. (Potlesk).

Bez globální revoluce ve sféře lidského vědomí se nezmění nic k lepšímu, ani ve sféře lidského bytí a cesta tohoto světa ke katastrofě, ať už ekologické, sociální, populační či celkové civilizační, bude neodvratná. Nehroží-li nám dnes už světová válka, ani to, že zeměkoule vybuchne díky nesmyslným horám nashromážděných nukleárních zbraní, pak to neznamená, že je definitivně vyhráno. Vyhráno zdaleka není.

Do rodiny člověka máme velmi daleko. Dokonce se tomu ideálu spíš vzdalujeme než přibližujeme. Zájmy osobní, sobecké, státní, národní, skupinové i, chcete-li, firemní, stále ještě povážlivě převládají nad zájmy skutku obecnými a globálními. Stále jsme ještě poplatní zhoubnému a veskrze pyšnému dojmu, že člověk je vrcholem stvoření a nikoli jen jeho součástí a že tudíž smí cokoliv. Stále ještě mnoho lidí říká, že jim nejde o sebe, ale o věc, ale při tom jim jde prokazatelně o sebe a nikoli o věc. Stále ještě ničíme planetu, která nám byla svěřena, i její okolí. Stále ještě zavi-

ráme oči před rostoucími sociálními, civilizačními a etnicko-kulturními konflikty dnešního světa. Čas od času říkáme, že anonymní megamašinérie, které jsme si vytvořili, nám neslouží ale naopak nás zotročují, stále ale nic neděláme pro to, aby tomu tak nebylo.

Jinými slovy. Stále ještě neumíme postavit morálku nad politiku, vědu a ekonomiku. Stále ještě nejsme schopni pochopit, že jedinou skutečnou paterí všeho našeho konání, má-li být mravné, je odpovědnost. Odpovědnost k něčemu vyššímu, než je má rodina, má země, můj podnik, můj prospěch. Odpovědnost k řádu bytí, do něhož se všechno naše konání nesmazatelně zapisuje a kde se teprve a jen spravedlivě zhodnocuje. (Velmi dlouhotrvající potlesk).

Tlumočnickem mezi námi a touto vyšší autoritou je to, co se tradičně nazývá lidské svědomí. Podřídím-li své politické chování tomu imperativu, který mi zprostředkovává mé svědomí, nemohu toho moc zkazit. Kdybych se naopak neřídil tímto hlasem, nepomohlo by mi politice ani deset prezidentských škol, kde by učilo dva tisíce nejlepších politologů světa. Proto jsem se odhodlal i já po dlouhém vzdorování převzít posleze na sebe břímě politické odpovědnosti. Nejsm první, ani poslední intelektuál, který to udělal. Mám naopak pocit, že jich bude stále víc. Je-li naděje světa ve sféře lidského vědomí, pak je víc než pochopitelné, že se nemohou právě intelektuálové vyhýbat do nekonečna své spoluodpovědnosti za svět a zakrývat svou nechuť k politice údajnou potřebou být nezávislí. Je snadné mít v programu nezávislost a při tom nechat na jiných, aby ten program uskutečňovali. Kdyby takto mysleli všichni, brzy by nebyl nezávislý nikdo. (Potlesk).

Myslím, že vy, Američané, byste pro tento druh úvah měli mít pochopení anebo to snad nebyli ti nejlepší duchové vaší země, vlastně by se dalo říci intelektuálové, kteří napsali vaši slavnou deklaraci americké nezávislosti, listinu občanských práv a vaši ústavu, a kteří a to hlavně, převzali na sebe praktickou odpovědnost za jejich uskutečňování? Dělník z Bráníka v Praze, o němž se zmínil váš prezident ve své letošní zprávě o stavu unie, není zdaleka jediným člověkem v Československu, a tím méně na světě, který se těmito velkými texty inspiruje. Inspirují nás všechny! Inspirují nás navzdory tomu, že jsou víc než 200 let staré! Inspirují nás k tomu, abychom byli občané! (Projevy souhlasu a dlouhý aplaus).

Následující odstavec je český překlad vět, které Václav Havel pronesl anglicky:

Když Thomas Jefferson napsal, že vlády jsou výrazem člověka, který řídí své věci, byl to jednoduchý a prostý čin lidského ducha. Co dalo smysl tomuto činu však byl ten fakt, že autor podepřel toto své tvrzení svým životem. Nebyla to pouze jeho slova, ale byly to také jeho činy. (Opět potlesk).

Chci skončit, kde jsem začal - dějiny se zrychlily. Jsem přesvědčen, že opět to bude lidský mozek, který zaznamenal toto zrychlení. Který ho pojmenuje a který tato slova přemění v činy.

Závěr projevu zanikl v ovacích, které provázely prezidenta Havla, když procházel lesem podávaných rukou od řečnického pultu k východu ze zasedací síně. Zhodnocení této významné řeči bohužel až za měsíc.

Česká vláda na zasedání 31. ledna rozhodla, že se Čs. spartakiáda na Strahově nebude konat. Hromadná tělovýchovná vystoupení se ukočí na úrovni okresů. Uspořádané prostředky se použijí ve školství, kultuře a zdravotnictví.

Podle jeho názoru jediným východiskem je vytvoření demokratické Sovětské konfederace, která by respektovala určitý stupeň samostatnosti okrajových republik, jako jsou baltské státy. Brzežinski má však také obavy z případné „balkanizace“ východní a střední Evropy, kde se bývalí sovětské vazalové vracejí k demokracii. Aby se tomu předešlo, Brzežinski doporučuje úzkou politickou a hospodářskou spolupráci těchto nových demokracií. Článek vyšel právě v

ABY BYLO JASNO

době, kdy prezident Havel v Praze a Varšavě a jeho poradce Martin Palouš ve Washingtonu naznačovali možnost nějakého středoevropského politického a hospodářského trojspolku či společného trhu, jehož členy by byly ČSR, Polsko a Maďarsko. ČSR a Maďarsko žádají také odsun sovětských vojáků. Ale jak se zdá, o věci se asi bude jednat na vyšší úrovni NATO a Varšavského paktu. Ve svém projevu o stavu americké unie prezident Bush navrhl, aby obě strany snížily počet svých vojáků ve střední Evropě na 195.000. Sověty tam nyní mají 565.000, z toho 75 tisíc v ČSR. Spojené státy mají v západní Evropě 265 tisíc vojáků. Prezident Bush o svém návrhu předem informoval Gorbačova, který podle zpráv z Moskvy projevil zájem.

O snížení vojenských stavů ve střední Evropě se nyní jedná ve Vídni za účasti 23 členů NATO a Varšavského paktu. Předpokládá se, že k dohodě by mohlo dojít v nejbližší době a že by pak mohlo být podepsána na „helsinské“ Konferenci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě na úrovni hlav států. Takovou konferenci navrhl původně Moskva a USA jsou nyní ochotny dát k ní souhlas za tři podmínky: že půjde o přípravnou konferenci na vlastní „helsinský summit“, který je plánován na rok 1992; že se na letošní konferenci předloží zásadní plán na svobodné volby v celé Evropě a že se schválí jako základní lidské právo; a že bude podepsána dohoda o snížení stavů konvenčních zbraní v Evropě.

K tomu napsal list „Washington Post“ v redakční úvaze: „Prezident Bush je čas od času kritizován, že nenabízí adekvátní pomoc východoevropským ekonomikám. Ekonomická podpora pro Východní Evropu bude přicházet hlavně ze Západní Evropy. Největší americká odpovědnost v Evropě spočívá v pomoci při vývoji nového bezpečnostního systému, který by sloužil oběma stranám evropského kontinentu. Nabídka prezidenta Bushe snížit stavy amerických vojáků je užitečný příspěvek. Avšak jak Východ, tak Západ musí vědět, kam prezident zamýšlí tento proces vést - a kdy.“

Poslední, do jisté míry varovná věta této úvahy navazuje na předcházející věty, poukazuje na to, že Moskva doporučuje, aby jednoho dne odešli z Evropy všichni američtí vojáci, zatím co se zbývající sovětské divize stáhnou na sovětské území. To by znamenalo, že by sovětská armáda měla v Evropě zřejmou převahu a že by 30 tisíc sovětských mobilních jaderných střel v rukou případných sovětských bonapartistů změnilo nový evropský bezpečnostní systém v cár papíru.

Mnohé takové varovné hlasy na Západě podněcovaly nepotvrzené zprávy z Moskvy z konce ledna, že prý Gorbačov se miní vzdát funkce generálního tajemníka strany. Gorbačov brskně prohlásil tyto zprávy za nesmysl. Avšak jeho situace vzhledem k událostem v Ázerbajdžánu a k pokračující ekonomické stagnaci není záviděníhodná.

Loni poklesl sovětský národní důchod o dalších pět procent a pro letošek se předpokládá pokles nejméně o 10 procent. Podle západních odborníků tato situace musí Gorbačova přesvědčit, že je třeba přistoupit k radikálnějším metodám a k zásadní změně celého systému. Zmínění odborníci připouštějí, že to nebude mít lehké a že ve straně najde řadu odpůrců, kteří budou usilovat o jeho odstranění. Avšak „čím déle se Gorbačov udrží u moci, tím větší je naděje“ na lepší budoucnost Ruska, celé Evropy, ba celého světa, abych citoval švédského odborníka Anderse Aslunda.

Gorbačov mezitím ustupuje opatrně od leninských dogmat, na která ještě loni přísahal: Především začíná připouštět možnost jiných politických stran, což by byl základ politického pluralismu, případně i tržní ekonomiky. Při nedávné návštěvě v Litvě připustil také možnost diskutovat o samostatnosti baltských republik, což až dosud striktně vylučoval. A posléze naznačil, že by za určitých okolností nebyl ani proti spojení obou částí Německa. Ale, jak jsem už minule poznamenal, vývoj ve středo-východní Evropě a v Sovětském svazu jde rychleji, než si jej mohou optimisté i pesimisté stylu autora „Z“ urovnat ve své hlavě. A zde se nám všem klade otázka: Je tento urychlený vývoj zdravý nebo není?

První kroky demokracie

Ač by se mohlo na první pohled zdát, že dramatické dny prožívalo Československo pouze v revolučním listopadu a prosinci, při bližším zkoumání zjistíme, že revoluční kvas pokračuje, i když už v poněkud jiné formě. Konají se sice stále různé manifestace či demonstrace, ale těžiště politického života se přeneslo k jednacím stolům. Češi a Slováci se učí demokracii. A prožívají dny, které ani teď nepostrádají dramatickostí.

V sobotu 13. ledna 1990 bylo v pražském kině Hvězda založen Klub dr. Milady Horákové, která - jak bylo na valné hromadě řečeno - bojovala statečně proti fašistům i komunistům - etla pravdu a v 50. letech za ni dala život. Toto klubové společenství je otevřeno všem lidem bez ohledu na státní a politickou příslušnost, kteří vyznávají ideály T. G. Masaryka, odmítají jakoukoliv formu útlatku, usilují o společnost, kde mají lidé stejná práva a stejnou odpovědnost, hlásí se tedy k odkazu Čs. strany národně socialistické.

Mezi úkoly Klubu dr. M. Horákové je studium filozofických a mravních zásad TGM, cílem jsou i přednášky, diskuse, podněcování vydávání vědeckých prací a zaplňování dosud prázdných míst v naší historii. Předsedou klubu byl zvolen dr. V. Šolc a ze shromáždění byly odeslány pozdravné dopisy prezidentovi V. Havlovi, dceři dr. M. Horákové - paní J. Kánské do USA a dalším osobnostem. Shromáždění pozdravila také sestra dr. M. Horákové, paní V. Tůmová. Nyní se už na mnoha místech v Čechách i na Moravě zakládají další pobočky Klubu, který začal už spolupracovat s Čs. stranou socialistickou.

Na základě předchozích jednání bylo v Černínském paláci v Praze zahájeno 15. ledna jednání o stažení sovětských okupačních jednotek z československého území. Československo předložilo plán odchodu sovětských sil s pevně stanovenými termíny a zároveň jsme vznesli požadavek, aby odchod začal co nejdříve a podstatná část jednotek, asi polovina z 75 000 vojáků, byla stažena do červnových voleb. Železničáři se spontánně nabízejí, že odvezou okupanty zdarma až na hranice. Na mnoha místech, kde jsou umístěny sovětské posádky, např. v Olomouci, v Milovicích, pořádají občané protestní pochody k sovětským kasárnám, poukazují na to, jak nám okupační vojska devastují přírodu, naftou ničí řeky, jak rodiny důstojníků zabírají byty, jak důstojnické manželky vykupují v městech nedostatek zboží... Jasnější odpověď na tyto problémy přinese asi až setkání prezidenta V. Havla s M. Gorbačovem plánované na 26. února..

Na 14. zasedání ústředního výboru Čs. strany socialistické byli novými tajemníky strany zvoleni bratři JUDr. Stanislav Křeček, JUDr. Jaroslav Král a František Kopecký, který je také jednatelem Klubu Milady Horákové. Zasedání pozastavilo platnost stanov s tím, že za přípravu sjezdu bude plně odpovídat předsednictvo ÚV. V usnesení se ukládá otevřít bez jakýchkoli zábran organizace pro vstup nových členů, upevnit spolupráci s Čs. stranou národně sociální v exilu a organizacemi mládeže Čs. strany národně socialistické.

V sobotu 20. ledna přiletěl do Prahy prof. Miroslav Victor Fic, první místopředseda Čs. strany národně sociální v exilu, který přijel do rodné vlasti po 41 letech ze svého nynějšího domova v kanadském městě St. Catharines. Stačil říci jen „Nazdar bratři!“ než se ocitl v objetí vítajících - představitelů Čs. strany socialistické, Klubu M. Horákové, Klubu národně socialistické mládeže, Z. Slavíka, člena výkonného výboru Rady Svobodného Československa a dalších přátel.

Reportérovi Svobodného slova prof. Fic, když vystoupil z letadla, řekl: „Vidím skupinu lidí a hlavou se mi mihlo, že je tomu přesně 41 let, kdy jsem přechal z Československa z Dolu Kl. Gottwalda na Kladně, kde jsem si odpyká-

val jednoroční trest, v patách s policejními psy a závodní milicí. V hlavě jsem měl najednou skoro zmatek, viděl jsem lidi s kyticemi a jedna tvář mi zasvítla - bratra a kamaráda Pepíka Lesáka, se kterým jsem se viděl naposledy v pracovním prezidenta Beneše těsně před únorovým pučem. Ten šedivý obraz útěku se rozplynul a já byl zase v Československu, ale ne v tom před 41 lety. Setkal jsem se s přáteli, kteří si také vytrpěli své, ale dnes se díváme jen do budoucnosti. Proto jsem také přijel. Vytanulo mi také na mysl Masarykovo heslo Pravda vítězí. Musím říci, že teprve dnes, teď, jsem pochopil jeho hlubokou, filozofickou moudrost.“

Prof. M. V. Fic se setkal nejen s novináři, vystoupil v Čs. televizi, jednal s některými ministry, ale především jednal o možném sloučení exilové strany se stranou socialistickou v Praze.

Významné byly rovněž společné schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů 23. ledna. Schválily zákony, které mají zajistit demokratický proces, aby složení I S odpovídalo současnému rozložení politických sil. Jednalo se o odvolání zkompromitovaných poslanců, členů KSČ. Poslanec J. Riško, neblaze proslulý bývalý ředitel Čs. rozhlasu, který se černým písmem hanby zapsal do historie čs. žurnalistiky, se sice snažil kalit vodu demagogickými prohlášeními, ale nakonec byly nové zákony přijaty.

Ve Federálním shromáždění pronesl zásadní projev prezident Václav Havel. Přednesl zajímavé návrhy na vyčlenění ze správy federálního ministerstva vnitra složek pečujících o Pražský hrad a bezpečnost prezidenta a na rekonstrukci zámku v Lánech. Když hovořil o připravovaných svobodných volbách doporučil, aby občané kladli důraz spíše na osobnosti než na politické strany. S velkým porozuměním se setkal jeho návrh, aby se Československo jmenovalo Československá republika, resp. Česká a Slovenská republika. Méně jednoznačná byla odezva na prezidentův návrh na nový státní znak, o jehož podobě se v dalších dnech diskutovalo bouřlivě mezi laiky i odborníky. Všichni se shodují v názoru, že bychom měli mít státní znak nový.

Jednání parlamentu bylo bouřlivé a ukázalo, že dnes nejde o převrat jedné strany proti všem, ale o demokracii pro všechny. Ted' jinak postupovat nelze. Výhonky naší demokracie jsou příliš slabé a musí zakořenit co nejdříve.

O intenzivní zahraničně politické činnosti hlavy státu svědčí dvě zahraniční cesty - 25. ledna do Polska a o den později do Maďarska. Byly sledovány s velkou pozorností, protože potvrdily nejen sounáležitost pokrokových sil v sousedních zemích, ale naznačily, že by se menší, samostatné státy ve střední Evropě mohly prosadit ve světové politice svými vlastními, samostatnými postoji.

Okresnímu výboru Čs. strany socialistické v Olomouci přišla přihláška do strany až z USA. Poslal ji odchovanec olomouckého hokejového oddílu Dopravní stavby, později hráč Sparty, Praha a reprezentant Jiří Látal, který dnes hraje v dresu Philadelphia Flyers. A radost z přihlášky měli nejen příznivci hokeje a nejen v Olomouci.

Novou tradici založil prezident Havel svou první tiskovou konferencí v pondělí 29. ledna. Vysvětlil, že se sice nesešel s L. Walesou, kvůli špatnému počasí nemohl letět do Gdaňska, ale že si vyměnili vzájemně vřelé pozdravy. Významné místo by Československo mohlo zaujmout i v případě urovnání situace na Blízkém východě, kdy při zachování kontaktu s Palestinci navážeme diplomatické styky s Izraelem.

Na zasedání Federálního shromáždění 30.1. došlo na poslední větší změny v současném složení zákonodárního sboru před volbami. Sněmovna lidu vzala na vědomí zánik mandátu 38 poslanců, z nichž polovina rezignovala a

90 let Betky Papánkové

Paní Betka Papánková, bytem ve Scarsdale ve státě New York, úředním působením v New Yorku, Washingtonu a někdy i v rodném Chicagu, oslavila 8. února devadesátiny. Vysokého věku se sice dožívá s přiměřeným loupáním v kříži a jinými takovými neduhy, ale duševně zcela svěží a plná energie. Vřak toho má zapotřebí. Je ještě pořád rádkyní a spolupracovnicí svého manžela, velvyslance dr. Jána Papánka, někdejšího reprezentanta Československa ve Spojených národech v New Yorku, ale krom toho má i svou vlastní oblast činnosti. Tak abychom jmenovali aspoň některé její funkce - je předsedkyní Národní rady žen svobodného Československa, činitelem v Americkém fondu pro čs. uprchlíky, ale nad to ještě pracuje jako reprezentantka svobodného Československa v mezinárodních nebo amerických institucích a organizacích. I tam náleží k nejzkušenějším a tudíž i nejvlivnějším funkcionářkám byt' prostě proto, že v těchto institucích a organizacích byla plně činná už v době, kdy mnohé její dnešní kolegyně ještě ani nebyly na světě. Také vláda Spojených států je si dobře vědoma znalostí a zkušeností paní Betky a kdykoliv je zapotřebí, neváhá ji povolat do činné služby. Před několika málo lety byla paní Betka členem oficiální delegace Spojených států na následné helsinské konferenci v Madridu. Dnes už paní Betka nepřednáší a nepíše tolik, jako dřív, ale dopustili bychom se hříchu, kdybychom o jejich devadesátinách nevzpomněli těch sedmdesátí let denní, houževnaté práce, kterou pro osvobození Československa, čs. uprchlíků, lidská práva ve světě, vykonala a v níž pokračuje, i když v menší míře, ale pořád s autoritou. Paní Betko, many happy returns.

UPŘÍMNÉ DÍKY VŠEM ve Spojených státech a v Kanadě, kteří se i letos zasloužili o zdar vánoční sbírky Národní rady žen svobodného Československa, odbočka, New York, uspořádaná ve prospěch čs. uprchlíků v Rakousku, v Itálii a ve Spolkové republice Německo. Za věnované peněžní dary je Národní rada žen vděčná.

polovinu odvolaly politické strany a Národní fronta. Zvolila 75 nových poslanců, které navrhly po vzájemné dohodě politické strany, Občanské fórum a Veřejnost proti násilí. Je mezi nimi 53 poslanců bez stranické příslušnosti, šest komunistů, čtyři jsou členy Čs. strany lidové, po dvou zastupují Stranu slobody, Demokratickou stranu a Čs. sociální demokracii a po jednom nominovaly Čs. strana socialistická (bratr Petr Kučera, redaktor Svobodného slova), Strana zelených, Křesťansko-demokratická strana a Maďarská nezávislá iniciativa.

Ve Sněmovně národů rezignovalo od prosince 1989 nebo bylo odvoláno 29 poslanců zvolených v ČSR a stejný počet zvolený na Slovensku. Nově byli zvoleni třicet čtyři poslanci bez stranické příslušnosti, čtyři lidovci, dva komunisti, tři členové Strany slobody a po jednom Čs. sociální demokracie a Demokratická strana.

V posledních dnech ledna a začátkem února se stále častěji ozývaly hlasy veřejnosti s otázkou, kdy bude konečně zrušena neblaze proslulá Státní tajná bezpečnost. Na Václavském náměstí se opět konaly demonstrace a podpisové akce. Až konečně 1. února federální ministr vnitra R. Sacher po zrušení útvarů tzv. vnitřního zpravodajství dal rozkaz ke zrušení i zbývajících složek StB. Ochranu ústavních činitelů podřídl zvláštnímu režimu. Estébáci museli odevzdat služební zbraně i průkazy, byly zapečetěny jejich trezory s písemnostmi i místnosti. Také 272 konspiračních bytů odevzdáno národním výborům. Vznikla tedy nová struktura bezpečnostního aparátu. Tvorbí ji čs. zpravodajská služba, dále úřad pro ochranu ústavy a demokracie, správa pro ochranu ústavních činitelů, úřad pro vyšetřování, úřad pro pasovou službu a cizineckou agendu, úřad pro správní službu a útvar rychlého nasazení.

Lidé si tedy poněkud oddechli, protože Praha byla v těch dnech plná pověstí o chystaném státním převratu, na který se podle některých fám chystali estébáci spolu s komunistickými prominenty a kovanými funkcionáři, kteří přišli o svou moc. Proto byly stahovány zbraně od různých osob, které měly povolení, byly kontrolovány i lovecké zbraně atd.

Do Prahy 2. února přiletěl jeho svatost dalajláma Tibetu, nositel Nobelovy ceny míru za rok 1989. Návštěva se uskutečnila na soukromé pozvání prezidenta V. Havla. Ve společné výzvě se oba obrátili na všechny politiky světa, aby se oprostili od svých soukromých a skupinových zájmů a řídili se svým svědomím. Naděje světa spočívá v probuzení všeho dobrého v každém z nás.

POJIŠTĚNÍ NÁVŠTĚV Z ČSSR

či jiné země. Jistě Vám přijde vhod možnost uzavřít výhodné pojištění na nemoc, úraz a úmrtí, event. převoz nemocného či zemřelého na náklady pojišťovny (i nad stáří 85 let). Pojištění od 0.22 šv.Fr na osobu a den!!

Informujte se u

AGENTUR PAZDERA

CH 01-932 32 22 • D 00411-932 32 22

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Provoz 24 hodin denně, dtto neděle a svátky

Jediný náš svět

JAROSLAV DRESLER

Blížíme se k Praze, z letadla jsou Čechy jak perský koberec. Sestupujeme dolů a pod sebou pozorujeme velké lány. Komunismus bude dlouho vystrkovat růžky. A v Ruzyni jsou to pořádné rohy. Linoleum prošlapané a vlnité, neumytá okna. Všechno postarší a omšelé. Taxíky pamatují každý aspoň tři statisíce kilometrů. Začernělé domy, hrozná dlažba, po které sice nechodil Žižka, jak zpívali V a W, ale po které se valily Hitlerovy, Stalinovy a Brežněvovy tanky. Zlatá Praha je jen vzpomínka. Ted' opotřebované, obnošené město, jedno velké vetešnictví. „Nemají snad ti lidé svůj svět rádi?“ bleskne mi hlavou.

Pak další mohutné šoky. Budova Federálního shromáždění v rohu Václavského náměstí je nepodařená karikatura Kaby ze saudsko arabské Mekky. Smetanovo divadlo je vedle pouhý trpaslík. Metro malé, těsné, nedostačující a zastaralé už ve chvíli, kdy se otvíralo. Co to ti bolševici udělali z města, které se počítalo k nejkrásnějšímu na světě? Nepřicházím však po jednačtyřiceti letech, abych povýšeně kritizoval. Jen je mi úzko. A pak lidé, kamarádi, po prvních stisknutí rukou a po několika slovech jakoby ani neexistovala ta nekonečná časová přehrada. Jsme pořád ještě, jak doufám, na téže vlnové délce. Navazujeme tam, kde hovor přestal po únoru 1948. Ani stopa po klábosení starých veteránů, nýbrž plány, projekty, budoucnost. Co bude nutné dělat, aby to byl zase náš svět, ve kterém rádi žijeme, který si přetváříme, aby nám vyhovoval, aby to byla naše míra? V té chvíli bych byl chtěl mít po ruce jednu z mála krásných poválečných knih. Honzíkova Tvorba životního slohu. Zahlistovat si v ní pro osvěžení paměti. Architekt Honzík byl urbanista, ale učil nás také mini-urbanismu v našem vlastním bytě, učil láse ke krásným rukodělným i sériovým věcem, ukazoval, že kultura je v maličkostech každodenního života, v čistotě myšlení, ale i v zametených schodech. Na to jaksi mnoho lidí zapomnělo, že ty schody, ulice a parky nejsou státní, nepatří partaji, ale že je to náš soukromý svět a že jiný nemáme a nikdo nám jiný nedá.

Jak dlouho to bude ještě trvat, ptají se lidé a odpovídají si podle stupně vlastního optimismu. A mně se zdá, že to bude trvat tak dlouho, dokud to sneseme, dokud to bude patřit k věcem, na které se raději vykašleme, protože nám do nich nic není. Vskutku, náš lidský svět, naše nejbližší okolí a prostředí, jsou jediné, které máme, a můžeme je změnit jen sami, nikdo nám nepomůže. Proti špinavým domům a oprýskaným omítkám se nedá manifestovat a demonstrovat právě tak, jako si za špatného počasí nevyzdoruujeme lepší. Na rozdíl od špatného počasí nám špatné prostředí není shůry dáno, ale můžeme je měnit.

Bude třeba osvěta, ta neefektivní masarykovská drobná práce, která mnohým nevoní, ale která jediná tak jako láska hory přenáší. To znamená, že bychom měli mít svůj malý svět zase rádi a podle toho s ním nakládat.

Nepřišel jsem ovšem do Prahy ani jako ekologický, ani jakýkoli jiný kazatel. Ani jako povýšený kritik. Je to váš svět, už ne můj, zapistě, dělejte si s ním, co chcete, patří vám, ne mně. Jen si myslím, že by byla chyba, kdybyste při návratu do Evropy, cestou k té tak zvané světovosti, za otvírání dveří a oken zapomněli na ta špinavá okna a zaplňvané, zaprášené schody.

Ti lidé, s nimiž jsem se setkal, to dobře vědí, těm to neříkám. Jak dlouho to bude trvat? Nevím. Bud' jak bud' to dá tu příslovečnou fušku.

Měl jsem předem zaplacený jednolůžkový pokoj ve 4. poschodí v Ambassadoru. Cena 84,- DM, sněhobílý, vše zcela nové nebo renovované, s naplněnou ledničkou (co hrdlo ráčí), naprosto klidný. Už jsem nemusel vyměňovat 1:10, ale 1:20 nebo 1:25. Pro ČSR zcela nevýhodné, nerealistické, exulanta skoro zahánějící. Přece jim to tady nebudeme vykupovat! Kupoval jsem, co jim snad nebude chybět: dlouhotrvající gramofonové desky, dobrá kvalita, tisíce titulů na výběr, kus za 2 DM. Knihy: poezie od jedné DM, romány 3,- až 4,- DM, slovníky, umění, malířství vše za babku. Měl jsem toho dvacetikilový pytel. Taxíky levnější než v Mnichově bus nebo metro. Náruč karafiátů pět DM. Broušená velká váza 50,- DM. Zažil jsem, když na Václaváku začal prodávat Baťa: stovky lidí. Navštívil jsem několik redakcí a nakladatelství. Vše hrozně zastaralé, opotřebované, desolátní tiskárny, velký nedostatek papíru. V Ruzyni jsem ještě zamával Dalaj Lamovi a prezidentu Havlovi a za chvíli jsem letěl domů. Mnichove, Mnichove, zahrado zelená!

K procesu národní obnovy

Prezidenta V. Havla navštívila 13. února delegace zástupců Občanského fóra a Veřejnosti proti násilí. V průběhu besedy mu odevzdala memorandum. Zdůraznila v něm, že „přebíráme odpovědnost za zemi, která je ve velmi špatném stavu. Po prvních týdnech nadšení nutně přichází období určité nejistoty a destabilizace struktur, zvláště v národním hospodářství. Tušíme, jak závažný je stav Československa po čtyřech desetiletích vlády KSČ. Považujeme za nezbytné, abychom byli všichni co nejrychleji seznámeni se skutečným stavem země. Cesta nápravy nemůže být založena na ilusích a nereálných představách. Realismus, jakkoli trpký, považujeme za prvotní a poctivé východisko obnovy demokratického a prosperujícího Československa. Nezbytné změny ve složení státního a hospodářského aparátu probíhají leckde pomalu a polovičatě, jinde zase živelně a neuváženě.

Nашe země dnes nepotřebuje mlčení o problémech, potřebuje rozhodnost, spolupráci všech a plně soustředění na to, aby sice přirozené, ale také nebezpečné období nestability a pokračujícího hospodářského poklesu bylo co nejkratší.

Občanské fórum a Veřejnost proti násilí se proto v této chvíli obrací na Vás, prezidente republiky, a Vaším prostřednictvím na federální vládu a vlády obou národních republik s naléhavým požadavkem: veřejnosti by mohla být předložena v nejkratší možné době objektivní a upřímná zpráva o stavu země. Vlády by měly současně vyhlásit, jaké konkrétní kroky podnikají proti poklesu výkonnosti a jiným nepříznivým jevům. V co nejkratší době pak

musí být předložen program zásadních hospodářských reforem. Veřejnost to očekává.

Před federální vládou tak stojí nezastupitelný úkol stát se z vlády národního porozumění vládou, která neprodleně, tedy ještě před volbami, zahájí proces národní obnovy. Občanské fórum a Veřejnost proti násilí jsou připraveny vládou v reformách podpořit a také tyto reformy od ní v zájmu společnosti vyžadovat.

Potřeba brzkého vydání poctivé zprávy o hospodářském stavu země se pocítí uje na všech stranách. Nejvíce mezi národohospodáři, ať teoretickými či praktickými, ale i mezi lidem, především mezi dělnictvem. Inteligentní dělníci v továrnách, pracujících na sklad, vědí, že se výroba zruší a že přijdou o práci. Vznikají obavy z nezaměstnanosti, z inflace, všeobecně se ví, že není vyřešen problém cen, že bude nutná regulace mezd, že se musí předělat daňový systém, že se žilo nejdříve z podstaty po První republice a potom se žilo na úkor budoucnosti.

Potřeba takové hospodářské zprávy je nutná i z toho důvodu, že se svět kolem Československa mení a republika tím dostává do zcela nových situací. Až bude východní Německo za pár měsíců začleněno do západního Německa, bude tím čs. hospodářství podtržena stolička, na které léta sedělo a kterou bude zapotřebí nahradit. Zpráva o hospodářské situaci nebude příjemná četba, ale odkladem se nic nezmění, ba spíš poškodí. Volání po takové zprávě je namístě. Vláda to pochopila a oznámila, že koncem února federální ministerský předseda podá federálnímu shromáždění zprávu o své dosavadní činnosti.

Jak do Československa

jednodušší, vede dr. Skácel. Odpadlo povolení k cestě jejich zastupitelským úřadem a v Československu se nemusí policejně hlásit. Mohou zkrátka přijet a odjet, kdy chtějí. Vůbec tenhle pojem vystěhování není vůbec zakotven v československém právním řádu a brzy zmizí vůbec. Bude zapomenut.

A ještě jednu otázku - jsou přece také českoslovenští občané, řekněme latentní občané, kteří přijdou do Československa s pasem té země, v níž žijí. Musí mít vízum? Musí, pokud nejsou občané Rakouska nebo Finska, tedy země, s nimiž má Československo bezvízový styk. Teoreticky by nemuseli dokonce ani měnit peníze, vyplní-li do žádosti o vízum, že jsou také československými občany, respektive připojí-li k tomu čestné prohlášení. Nejsm si jist, zda tato praxe už na přechodech funguje. Je to přece jen trochu složitě.

A teď už zbývá ta poslední smutná kapitola, ostudná pro Československo - to jsou občané, kterým bylo československé občanství odňato. - Není jich více, říká dr. Skácel, než tisíc a také oni mohou přijet do Československa - a teď v únoru mohou prostým vyplněním formuláře na národním výboru občanství opět nabýt. - Proč musí ještě o cosi žádat, ptám se, o zbavení občanství také nežádali. Na tohle má dr. Skácel právní formulaci: - Musí v tom přece jen být projev vůle.

Tak to jsme si promluvíli o těch, kdo mohou přijet bez váhání, ale a to vy víte, říkám svému protějšku, jsou tu ještě tisíce těch, kteří se vrátit nemohou. - Já vím, říká dr. Skácel, azytlanti. To je hrozně choulostivý problém, protože z naší strany oficiálně s tím nemůžeme nic dělat. My jim nemůžeme bránit přijet, dostanou i do azylového pasu vízum, ale podstupují tím riziko, že jim hostitelská země azylový pas odejme.

DR.ALEXEJ KUSÁK

Budete to řešit nějakými bilaterálními jednáními, ptám se. - Zdá se, že to je jediná cesta. Chceme se v rámci humanitárních opatření dohodnout s těmi státy, kterých se to týká, aby dejme tomu jednou za rok povolili této skupině lidí návštěvu doma, aniž tím ztratí svůj statut azytlantů. Bude to trochu krkolomná operace, protože všechny státy jsou vázány ženevskou konvencí, která zakazuje držitelům azylových pasů návštěvu země, odkud odešli. Záleží tedy více méně na dobré vůli oněch států, na tom, zda se odvážejí překročit meze, vyhrazené jim vlastními zákony. Řekněme, zda přimhouří oči.

Hned k tomu dodám, že jsem se po návratu do Kolína nad Rýnem doslechl o případech azytlantů, kteří jeli do Československa a kterým německé úřady odebraly azylový pas - v jednom

PŘÍPAD STANISLAVA DEVÁTÉHO

Krajský soud v Brně projednával 14. února odvolání Stanislava Devátého, technického pracovníka agrokombinátu ve Slušovicích, který Devátého z politických důvodů propustil ze zaměstnání. Neoprávněný vyhazov si daly Slušovice potvrdit rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně loni 28. července. Krajský soud v Brně prohlásil zlínský rozsudek za neplatný.

Stanislav Devátý, samostatný odborně technický pracovník JZD Agrokombinát Slušovice, podal Generální prokuratuře ČSSR trestní oznámení na předsedu JZD AK Slušovice ing. Františka Čubu, ředitele kádrového útvaru JUDr. Ladislava Čočku a právního zástupce JZD JUDr. Jaromíra Kaláče, případně i další vedoucí pracovníky JZD pro podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle paragrafu 158 tr. zákona.

Konfederace politických vězňů

Dne 18. 12. 1989 byla v Praze ustavena Konfederace politických vězňů. Sdružuje občany, kteří byli od roku 1948 do listopadu 1989 z politických, náboženských, rasových nebo sociálních důvodů odsouzeni nebo před odsouzením opustili Československou republiku. Členem mohou být občané v Československu i v zahraničí.

Konfederace se bude zasazovat o to, aby byla provedena komplexní rehabilitace postižených a jejich odškodnění bez ohledu na eventuelní promlčení lhůty.

Ustavující valná hromada Konfederace se sešla 18. února 1990 v Praze. Občané, žijící na území NSR, kteří mají zájem o členství v Konfederaci, mohou napsat o přihlášky na adresu: Dr. Otakar Zoufalý, Brenzstrasse 2, 7265 Neubulach, BRD.

případě hrozila jedna žena dokonce sebevraždou. Může to skutečně leckoho dohnat k zoufalství, uvědomíme-li si, že azylový pas je zároveň povolením k práci i cestovním průkazem do zemi celého světa. Telefonoval jsem v té věci s mluvčím ministerstva zahraničí Lubošem Dobrovským, známým novinářem z doby Pražského jara, který mě také prosil, abych všem Čechům v zahraničí vyřídil, aby měli ještě chvíli trpělivost, že se připravují nové zákony a že všichni horečně pracují na nových úpravách. Řekl jsem mu také, že v případě azytlantů by mohla československá vláda navrhnout státům, ve kterých žijí azytlanti českého původu, aby jim zkrátila dobu potřebnou k udělení občanství. Tím by se jejich návštěvy v Československu legalizovaly. Návrh byl přijat a snad by mohl mít i úspěch.

Nakonec jsme se bavili s dr. Skáelem o navrátilcích, to jest o těch, kteří se rozhodnou se navrátit do vlasti vrátit. Chystá se v tom směru nějaká zvláštní zákonná úprava? Nikoliv, každý se může vrátit jak a kdy chce, nemusí mít žádný příslib zaměstnání ani bydlení. Přesto to nebude tak jednoduché. Lidé nenajdou třeba tak rychle vhodnou práci, o ubytování ani nemluvě. Chystá se tudíž zřízení vládního úřadu, který by se o navrátilce staral. Počítá se dokonce s tím, že by na dobu, dokud nenajdou vhodné zaměstnání dostávali sociální výpomoc ve výši slušného platu.

A uvažuje se o tom, jak se budou řešit majetkoprávní vztahy?

-Určitě, i když tady ještě nejsme moc daleko. Jisté je, že se každému přízná právo na vrácení zabaveného majetku. Ovšem to bude především politická proklamace. Stát není tak bohatý, aby mohl okamžitě všechno zaplatit. Ale tam, kde zabavené objekty jsou dosud v majetku státu nebo obce, tam by mohly být velmi jednoduše vráceny původnímu majiteli.

Mnoho otázek zůstalo ještě ve vzduchu nebo jsme je jen nakousli - tak třeba otázka důchodců, kteří se budou chtít vrátit nebo otázka odškodnění a morálních rehabilitací u lidí, kteří byli ostouzeni v československém tisku. Ale na jednu nelze všechno diskutovat. Ostatně jsem se přesvědčil, že některé věci, o kterých jsem v Toskánském paláci nmluvil, už začaly fungovat a tak se zdá, že překážky, které po desetiletí bránily normálním stykům mezi Čechoslováky a domovem, rychle zmizí. A to je dobře.

Autor, dr. Alexej Kusák, výtvarný kritik a teoretik, žije přes dvacet let v Západním Německu. V roce 1968 byl šéfredaktorem týdeníku Student, pro který připravil seriál Hovory v Anglické zahradě, byla to reportáž o Svobodné Evropě. Ze seriálu vyšla pouze první část v červenci 1968, pokračování nemožnosti bližší se intervence vojsk Varšavského paktu.

VÝZNAMNÁ PUBLIKACE

Redaktor Jožka Pejskar právě vydal třetí svazek svého díla nazvaného Poslední pocta. Je to soubor údajů popisující životní dráhu Čechů a Slováků, kteří zemřeli v cizině v nedávných letech. Je to tedy památník věnovaný krajanům, kteří během svého života byli zaváti do nejrůznějších končin světa. Kniha podává obrazy ze života československých exulantů, ukazuje překážky, jež museli překonávat, jakož i úspěchy, kterých dosáhli svou pílí, vytrvalostí a talenty. Je to jedinečná kniha osudů Čechů a Slováků v cizině.

Třetí díl Poslední pocty má stejné kvality jako první dva díly, bohatost informací, harmonické uspořádání obsahu, jemný literární cit. Je to projev úcty k mrtvým a příklad živým v jejich pátrání po smyslu života. Vítězství demokratické revoluce a pád komunistické tyranie v Československu dává knize zvláštní působivost.

Redaktor Pejskar vykonal velmi záslužnou práci a vytvořil dílo trvalé hodnoty a historického významu.

Čestmír Ješina

1. DĚTSKÁ ONKOLOGICKÁ KLINIKA V BRNĚ trpí trvalým nedostatkem léků, diagnostických papírů, nemá infuzní pumpu ani automatickou myčku (sestry musí denně vymýt přes 300 kojeneckých lahviček) a protože nemají video ani barevnou televizi, jsou děti bez zábavy. Pomozte zmírnit utrpení těžce zkoušených dětí, přispějte na konto pro dary ve valutách č. 2500 - 2086/027 u SBCS v Brně v. s. 502.

ZMĚNY V ČS. FEDERÁLNÍ VLADĚ

Prezidentu republiky Václavu Havlovi podali demisi federální ministr paliv a energetiky František Pinc a ministr strojírenství, hutnictví a elektrotechniky Ladislav Vodrážka. Prezident demisi přijal a na návrh předsedy vlády Mariana Čalvy jmenoval 13. února ministrem federální vlády a pověřil řízením ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky ing. Slavomíra Stračára, federálním ministrem paliv a energetiky byl jmenován prof. ing. Jaroslav Šůva. Ministrem federální vlády byl též jmenován Vladimír Přikazský, který bude mít na starosti oznamovací prostředky.

Jak pomoci Československu?

Do Československa přijíždí v posledních týdnech mnoho našich krajanů. Přijíždějí se nejen podívat na starou vlast, ale také ji chtějí pomoci. Mezi podnikateli, kteří už navázali první kontakty s obchodními a průmyslovými kruhy, nejsou jen mužové slavných jmen jako Tomáš Bat'a, ale i mnozí další, na první pohled méně významní. A další svůj příjezd připravují. Nechtějí se však jen potěšit pohledem na Hradčany či Petrov, ale už začít konkrétně jednat. Ale mnohdy nevědí, jak a čím by své vlasti mohli prospět, co vlastně Československo nyní nejvíce potřebuje, s kým mají jednat. A pomoc a zahraniční spolupráci nepotřebují jen velké československé podniky, ale i ty menší a malé...

Jak informoval našeho pražského spolupracovníka ing. Zdeněk Červený, ředitel kanceláře ministra zahraničního obchodu, připravuje se nyní v Československu ve spolupráci s Obchodní komorou informační systém, který by měl obsahovat jednak potřeby československého průmyslu, obchodu a služeb a jednak zahraniční nabídky. V Praze-Dejvicích se staví hotel, který by měl v létě začít fungovat, zahraniční zájemci by v něm našli nejen ubytování, ale i kancelářský a sekretářský servis. Také by se tam mohla třeba začít určitá obchodní jednání. Československo nepotřebuje dary, ale solidní spolupráci a chce také zahraničním partnerům nabídnout určité záruky. Celý systém se teprve rodí, ale bylo nám přislíbeno, že už v příštím čísle Českého slova budeme moci přinést podrobnější informace.

Ivan Steiger vystavuje v Praze

Hranice naší osvobozené vlasti se otevřely. Jak odolat jejímu volání? V den odjezdu jsem našel v poště pozvánku na výstavu kreseb Ivana Steigera, kterou pod názvem „PRINCIP NADĚJE“ připravila galerie Semaforu v Praze. Pro mne o jeden důvod víc Prahu navštívit. A tady mi dovozte, vážení čtenáři, abych se vrátil 21 let zpět.

Odehrálo se to v oněch pohnutých srpnových dnech na bavorské straně hranice u Rozvadova. Mezi stovkami lidí, opouštějících Československo, upoutal mou pozornost mladý manželský pár, sklánějící se k otevřeným, dvířkům malého italského autíčka. Černovlasý muž s markantní tváří vysvětloval rozechvělým hlasem rozkošnému děvčátku na zadním sedadle, že už se nemohou vrátit domů a že se jejich jediným domovem stalo autíčko. Znělo to jako smutná pohádka. Často jsem si na tuto scénu, při které jsem se s Ivanem Steigrem osobně seznámil, vzpomínal. Ivan Steiger se usadil v Mnichově. V novém prostředí, ale srdcem doma, se okamžitě pustil do práce. Na stránkách předních světových časopisů a novin se objevují stovky jeho kreseb, upozorňujících na surový přepad Československa „bratrskými vojsky“. Steiger se stává bojovníkem. Jeho zbraní je pero. V neuvěřitelně krátké době vychází jeho první knížka v exilu „Pražský deník“. Knížka, jejíž náklad byl v několika dnech rozebrán, byla výkřikem, obžalobou, varováním. Následovalo 15 dalších knih, které Ivan Steiger věnoval časovým a hluboce lidským problémům. V poslední s názvem „Ivan Steiger sieht die Bibel“, kterou autor považuje

za nejdůležitější ve svém životě, se s námi vydává na procházku Starým a Novým zákonem. Její české vydání připravuje nakladatelství Kalich. V těchto dnech se mohou se Steigrovou exilovou tvorbou seznámit i Pražané. Jak jsem se několikrát přesvědčil, pilně toho využívají. Uvědomují si že je to výstava významná, když se její vernisáže zúčastnil sám prezident republiky Václav Havel. Vernisáž se stala místem setkání přátel, kteří se po léta neviděli. Místnosti přeplněné, hlava na hlavě, že by ani ono Steigrovo pověstné jablko, nahlované sovětským tankem nepropadlo.

Ve tvářích čteš dojetí, radost. Nálada vrcholí, když do výstavní síně vchází prezident a ujímá se mikrofonu. Projevuje upřímnou radost nad tím, že Steiger opět vystavuje v Československu a slibuje, že si jeho obrázky podrobněji prohlédne až bude v galerii méně návštěvníků. Jsem přesvědčen že tak učini většina přítomných.

O hodinu později je prezident účastníkem přátelského setkání užšího kruhu Steigrových přátel v místnostech Mánesa. Sedí u čelného stolu s jeho rodinou. Zajímá se živě o Steigrovu tvorbu ale i o další návštěvníky setkání, kteří k němu přicházejí s prosbou o podpis plakátu výstavy. Ochotně a neúnavně podpisuje zelenou pastelkou a pod podpis maluje červené srdce. Spojuje tak naději s láskou. Když prezident o dvě hodiny později odchází, doprovází ho potlesk všech přítomných. V jejich očích se zračí úcta, štěstí, láska a především pycha: Máme to báječného prezidenta!

Lubomír Kaválek

Kulturní zprávy z domova a ciziny

Merveilles (Traktát o krátkých divech). Jamek, redaktor nakladatelství Odeon v Praze, knihu nenapsal česky, protože by mu ji byli do loňského listopadu v Praze nevydali, uvažuje o další knize, ale i tu píše francouzsky. Jamkovu francouzskou prvotinu by mělo některé nakladatelství v Praze vydat co nejdříve česky. ● 13 let Charty, knihu o 300 stránkách, připravuje pro shromáždění signatářů, pomocníků a přátel Charty 77 dne 18. března v Praze, Čs. dokumentační středisko, Schwarzenberg 6, D-8533 Schemeteld. ● Waldemar Matuška, jehož netřeba blíže představovat, se vrací do Prahy, kde bude mít s chorí Olgoj 6. března v Lucerně první koncert. ● Západoněmeckým rozhlasem v Kolíně nad Rýnem v září uvedená Havlova Asanace byla o měsíc později zhodnocena jako nejlepší relace uplynulého měsíce a nyní ji poroty přírky přehrávají jako Rozhlasové hře roku. Byla natočena v koprodukcí s Riasem v Berlíně a švýcarskou rozhlasovou stanicí v Basleji. ● Teodor Pištěk, český výtvarník, byl navržen na Oskara za kostýmy pro Formanův nejnovější film Valmont. Pištěk dostal význam-

nou cenu americké akademie filmových umění už jednou, za kostýmy pro Formanův film Amadeus. ● Music for Prague, skladba, kterou napsal Jan Husa, český skladatel (dnes již Američan) po roce 1968, byla závěrečnou skladbou koncertu Asociace českých hudebníků 13. února ve Smetanově síni Obecního domu v Praze. Byla to premiéra skladby v Československu, ve světě však už měla na sedm tisíc provedení. ● Shirley Temple Black, nyní velvyslankyně Spojených států v Praze, první velvyslankyně Ameriky v zemi za železnou oponou, nemá nic společného s nápadem uspořádat v Praze festival filmů se Shirley Temple v hlavních úlohách. Festival se má konat v blízké době. ● Exilové nakladatelství Index v Kolíně nad Rýnem za dvacet let existence vydalo na 150 titulů knih, z nichž za nevýznamnější pokládá paměti Julia Firta. V Kolíně vydá Index ještě to, co je vysázeno, ale nové věci už brát nebude, protože je vyloučeno, aby se knihy vyrábely v Západním Německu a PRODÁVALY v Československu. ● Horký leden 1989 v Československu je název, který Acta, čtvrtletník Čs. dokumentačního střediska (Schwarzenberg 6, D-8533 Schemeteld) dal nejnovějšímu vydání, v němž na 160 stránkách textu a mnoha fotografiích přináší kroniku událostí leden-březen 1989. Zvláštní číslo připravil Jan Vladislav, přispěli Vilém Prečan a Václav Havel. ● Prezident Václav Havel pomýšlí v září na zájezd do Skotska, aby tam v Glasgowě přijal čestný doktorát, kterým ho vyznamenala tamnější univerzita. ● Čs. společnost pro vědy a umění v Americe byla pozvána Čs. akademií věd, aby uspořádala svůj příští sjezd v Praze. Letošní sjezd, svolaný na podzim do Toronta, nelze už přeložit do Prahy, ale do hlavního města Československa by se dal svolat mezisjezd. Mohlo by se na něm uvažovat i o novém zaměření činnosti SVU. ● V Městském muzeu západoněmeckého Bochumu byla u příležitosti stých narozenin Karla Čapka uspořádána výstava jeho fotografického díla, které bylo značné a vysoce kvalitní. ● V Galerii mladých v Praze byla 25. února ukončena výstava prací 29 malířů, jejichž práce se měly vystavovat na Dnech nezávislé čs. kultury ve Vratislavi začátkem listopadu 1989, ale nevystavovaly, protože je čs. celníci v Harrachově 25. října zadrželi. ● Ema Destinová zemřela před 60. roky, 28. ledna 1930. Na výšebradské Slavině byla položením květin uctěna památka této nejslavnější české operní pěvkyně. ● Jan Drábek, toho času předseda Svazu kanadských spisovatelů, v nové knize Golden Revolution se zabývá situací na přelomu tisíciletí, kdy bude v civilizovaném světě víc občanů ve věku nad padesát let než pod padesát, kdy senioři změní názor společnosti na sebe, ale i svůj vlastní filozofický názor. Velmi úspěšná kniha autora, který vydal svých několik prací česky v nakladatelství 68 Publishers v Torontu. ● K kinu Lucerna v Praze byla koncem ledna premiéra filmu Konec starých časů, natočeného podle V. Vancúry Jiřím Měnem. V kinu Alfa měl premiéru film režiséra Miloše Zábranského Maseba. ● Americký měsíčník Life věnoval únorové číslo z valné části Československu a jeho revoluci, jak ji zachytili čeští fotografové Petr Osický, Petr Tůma, Jaroslav Krejčí, Roman Sejkot. Snímky provází stručný komentář Václava Havla. ● Na vídeňské radnici otevřel primátor dr. Zilk 12. února výstavu Československo, něžná revoluce, která na 500 fotografiích zachycuje čs. události od 17. listopadu až do prosince 1989. Výstava je dílem studentů a absolventů filmové akademie muzických umění v Praze. ● Novým ředitelem Slovenského národního divadla v Bratislavě byl koncem ledna zvolen v tajném hlasování tří uměleckých souborů Miloš Pietor, který téměř 35 strávil v divadle za režisérským pultem. Čtvrtletník Svědectví vydá jako své 89. a 90. číslo výběr ze všech 88. čísel, vydaných v pařížském exilu. Výběr bude mít 500 stran a vyjde do dvou měsíců v Praze v nakladatelství Melantrich. ● Vědecká konference o českém románu v mezinárodním kontextu se konala 18. až 20. ledna v Paříži z podnětu dr. Hany Jechové-Voisin, profesorky české literatury na Sorbonně. ● V Institutu d' etudes slaves přednášeli, debatovali a poslouchali odborníci z Francie, Západního Německa, Velké Británie, Švýcarska, Belgie, Španělska, Kanady a z Československa v 15 referátech se mluvilo o Hrabalovi, Kunderovi, Vaculíkovi, ale i o hraběti Šporkovi. ● Jan Koblasa, český sochař, vystavoval ve Stuckově vile v Mnichově koncem ledna své nejnovější práce, sochy z kamene i ze dřeva a kombinované věci ze dřeva a z kamene. Koblasa žije v Hamburku, působí jako profesor v Kielu, ale letos má na rok dovolenou, bude hodně cestovat, snad i do Československa. Muzeum moderního umění v Paříži připravuje soubornou výstavu Josefa Šimy.

Středisko informací a služeb pro Čechy a Slováky poskytuje aktuální informace a potřebné služby týkající se

- asylového řízení
- Asl/G paragraf 17 „Duldung“
- pracovního povolení
- povolení pobytu
- oprávnění pobytu
- nabytí něm. státního občanství
- rozhodnutí o amnestii ze dne 27. října 1988
- legalizaci pobytu v NSR
- vyjmutí ze státního občanství ČSSR
- Tvorby kapitálu, cenné papíry a fondy
- uložení kapitálu
- financování vlastního bytu a rodinného domku
- možnosti kreditu
- daňového vyrovnání a přiznání
- registrace a zápočtu odpracovaných let v ČSSR

- finančního zajištění v případě invalidity
- finančního zajištění v důchodu
- zákonných povinností vůči Úřadu důchodového pojištění
- novelizace daňového zákona k 1. 1. 1989
- novelizace zákona o nemocenském pojištění k 1. 1. 1989
- reformy zákonn. důchodového pojištění

- Naši odborníci Vám poradí v otázkách pojištění
- Pomůžeme Vám při koncipování úředních dopisů a vyplňování formulářů
- Vaše záležitosti můžete projednávat v materštině

- Pro naši činnost je nezbytné nutný soustavný průzkum o postavení našich krajanů v sociálním pojištění ve Spolkové republice. Proto také my potřebujeme kontakt s Vámi.

Úřední hodiny: středa 10 - 16 hodin • telefon (089) 551 44 109

Iduna Versicherungen, Bausparen, Investement
Československé oddělení

8000 München 2, Sonnenstrasse 23, 5. poschodí

IDUNA

Immer der richtige Rahmen

Dokončujeme čtenářskou anketu, kterou pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa uspořádal redaktor Pavel Kohn.

Dr. Vladimír J. Krajina, univerzitní profesor, Vancouver, Kanada;

1/ Karel Kornell: *I AM ACZECH - Jsem Čech*. Vyšlo v Sussexu, v Anglii 1986. Tuto knihu jsem dostal od autora před jeho smrtí v roce 1988. Je to kniha lásky Čecha milujícího svůj národ i přes mnoho historických případů, které by ho měly od této lásky spíše odvrátit. Měly by být přeloženy do češtiny, aby odvrátila naše emigranty, aby se nedostávali na scestí, a neztráceli v cizině svou lásku k vlasti. O to se stará Karel Kornell s historickou přesností, která by mohla udivovat i otce vlasti všech našich historiků, Františka Palackého.

2/ Vladimír Škutina: *ČESKÝ ŠLECHTIC FRANTIŠEK SCHWARZENBERG*, Nakladatelství Polygon, Curych, Švýcarsko.

Čapkovým stylem napsaná biografie českého šlechtice Františka Schwarzenberga, žijícího dnes v Rakousku.

Patrně sotva mohla být napsána lépe. Čte se jedním dechem. Za války se ukázalo, kolik šlechticů jsme vlastně měli, i když mnozí to nikam „nedotáhli“. Historie šlechtice Bořka Dohalského ještě čeká na svého autora, i když pro to Jaroslav Drábek už mnoho udělal.

3/ Jaroslav Drábek: *PODZEMÍ*. Nakladatelství Sixty-Eight Publishers, Toronto, Kanada.

Dostal jsem už v roce 1986, ale neměl jsem odvahu to hned číst. Je to válečný „thriller“, trochu o zkušenosti autorovy opřený, který však skoro zapomněl na válečné umění v oboru sabotáže či záškodnictví... v čemž se vyznal podplukovník Josef Mašín a jeho pomocníci.

Gestapo uvádělo skoro v šilenství, kolik stohů slámy na podzim kolem Prahy hořelo, často i ve zcela bezpečných stodolách. Kolik zavražděných kol železničních vozů bylo nuceno Německem týdně vyřazovat a kolik německých letounů, často až v cizině, tam spadlo obyčejně i s německou posádkou. Také berlínské anhaltské nádraží bylo vyhozeno do povětří a dokonce šlo i o „vůdcův“ život. Kolik gestapáků muselo stále hlídat Hitlera - to odsávalo nacistickou válečnou pohotovost. Že anglické ponorky potopily u Janova transportní loď, které měly přivést podstatnou posilu pro saharskou lišku, Erwina Rommela, to jistě přispělo tomu, že se ta liška ke konci války postavila proti Hitlerovi. Čte se jedním dechem, protože psáno neobyčejně zajímavě.

Dr. Karel Mácha, univerzitní profesor, Mnichov:

Mezi knihami roku 89 bych chtěl především uvést:

1/ Jaromír Hořec, *„Anežka Česká“*, jedno z vrcholných děl české spirituální lyriky všech dob. Hořec zde navázal na nejlepší českou básnickou tradici a prokázal, že dospěl k vrcholům české poesie 20. století.

2/ Dr. Antonín Kratochvíl, *„Böhmisches Barock“*, kniha vybraných kapitol z českých duchovních dějin 17. a 18. století. Kniha je vyvrcholením díla našeho významného literárního kritika: německé vydání je záslužným počinem, jímž je uváděn do kruhu české tematiky i čtenář neznalý naší mateřštiny. Kratochvíl ve svém díle rehabilituje především významné dílo českých jezuitských misionářů působících v našich zemích v epoše baroka.

3/ Alena Šubrtová, *„Dějiny populačního myšlení a populačních teorií“*, vydal Ústav československých a světových dějin ČSAV, Praha 1989, 690 stran. - Jde o rozsáhlé, synteticky pojaté vědecké dílo, založené na obrovské empirické bázi, nasvědčující dlouholetému důkladnému studiu. - Kniha je ozdobou české historické vědy, nejen roku osmdesátého devátého.

Petr Pastrňák, vedoucí knihkupectví, Vídeň:
1/ Pavel Tigríd - *„Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu“*, Publishers 68 Toronto/1988.

Kniha, nejen pro ženy, ke kterým se vracím a doplňuji si dějiny: považuju ji za vhodnou „povinnou školní četbu“ pro mládež, ale i dospělé čtenáře poučí!

2/ Viktor Fischl - *„Hovory s Janem Masarykem“*, CCC Mnichov, 1973, myšlenky a mluva Jana Masaryka mne stejně poutavě a zábavně přitahuje, jako jeho život s TGM, doma i v exilu, jeho výroky i humor. V Janu Masarykovi ztratilo Československo osobnost, na kterou by každý národ byl hrdý. Doufám, že i nové Československo bude hrdé na člověka i politika Jana Masaryka.

Lev Gruber, býv. redaktor Svobodné Evropy, Rosenheim, Bavorsko:

Zdaleka nejzajímavější byly - kromě bible - pro mne texty Václava Havla, vydané knižně na podzim roku 89 pod titulem *„Do různých stran“*. Je to obsáhlý sborník Havlových esejí, rozhovorů, dopisů a prohlášení z nedávné doby, doplněný výběrem ze spisů starších. Kniha vyšla právě závčas, aby mohla být

spolehlivou průvodkyní po tom, co se stalo našim „Československým podzimem.“ Texty odpovídají přesvědčivě skoro na každou otázku „jaktože?“, ale hlavně vytrvale posílají naději, že tentokrát ujdeme kus cesty k cíli, aniž ji zkalí příhody, zanechávající pachutí rozpačitosti nebo dokonce studu. Proč? Protože autor těchto textů svými každodenními kroky jako vůdčí politická osobnost v osudových chvílích plní to, co slibovalo jeho dílo od samého počátku. A že také miní slova, doprovázená činy, jako apel na všechny sounáležící příslušníky národního celku, aby se vždy bez strachu stavěli na stranu pravdy a spravedlnosti. Přitom vynikají Havlovy texty zdánlivě nenápadnou, přece však nepřehlédnutelnou vlastností. Důslednou logiku myšlení doprovází trpělivá snaha stát se ohleduplně srozumitelným tomu, koho oslovuje. V tom je jejich stále přítomná nehlubší motivace. Není pro ni pravděpodobně jiného slova než láska.

Anastáz Opasek, opat břevnovský, básník, Rohr, NSR:

V 50. letech byly v Leopoldovské věznici v knihovně novější protináboženské a též ovšem proticírkevní knihy. Z ruštiny přeložené to byly zvláště dvě, jejichž texty používali prokurátoři při procesech. Jedna z nich se nazývala

kostelem a s bohoslužbami a s knězem, který byl jejich otcem. Hovořím o vězení ve Valdicích - v Čechách.

Dr. Karel Steinbach, lékař, spisovatel, New York:

Nejvíce mne zaujala kniha *„Byla jsem na světě“* od Olgy Scheinpflugové. Je to nejlepší román, co napsala a bohužel pro smrt nedopsala. V závěti pověřila Františka Krému, aby jej dokončil, což on učinil brilantním závěrem.

Za druhé: Dílo Jaroslava Pecháčka *„Dvacet let svobody“* jest objektivní a spravedlivé vyličení jak šťastné a klidné fáze první republiky, tak její tragédie, jakou byl Mnichov. V této naší době, kdy je u nás na obzoru nové politické uspořádání, jsou velmi zajímavé Pecháčkovy úvahy o vzniku a účelech politických stran první republiky.

Dr. Vilem Bernard, bývalý poslanec Národního shromáždění, Londýn

1/ Pavel Tigríd: *Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu*:

Tigrídova kniha je věnována těm, „kteří to neprožili, ale odsákali“, mladé generaci v dnešním Československu. Doufáme, že vyjde jako první kniha v masovém nákladu ve svobod-

ANKETA

Vatikán mezi dvěma světovými válkami. Obě zmizely v krátké době z oběhu. Důvod byl ten, že mnoho vězňů si z nich opisovalo tam uvedené výroky papežů o komunismu s podivem, jak ten který papež viděl celou utopii tak přesně.

V tomto čase nepředvídaných změn jsem se loni dostal ke dvěma větším textům, které kdysi vyšly též česky, dnes nejsou k mání. Zdá se, že i pro studium nastávající doby by byly žádoucí: byly vydány v jednom roce a v jednom měsíci 1937 papežem Piem XI. Dne 14. března vyšla encyklika (okružní list) o nacismu - německy *Mit brenender Sorge* (S palčivou starostlivostí) a 19. března latinsky *O bezbožném komunismu* (podtitul encykliky Divin Remptoris). Čtení též dnes velmi užitečné.

Druhým mým velkým čtenářským zážitkem roku 1989 byla kniha F. v. Kantůrkové: *„Člověk v závěsu“*, vydal Index 1988 v Kolíně nad Rýnem. Pět novel z různých let, všechny jsou pěkné a hodnotné i pro krásnou řeč a navíc pro motivaci, kterou nalézám v citátu: Snad se moje počínání ani nedá nazvat bláznovstvím, ne přímo bláznovstvím, i když to k bláznovství nemělo daleko, idea jakási, myšlenka, pocit, cosi tajemného. Cosi, co máme v sobě i my, povahy střizlivé a věcné, praktické a nesentimentální, a když se to v naší blízkosti objeví, jsme jako opilí (strana 69). Mistrovská je především poslední novela *Člověk v závěsu*, řekl bych že klíčová.

A konečně chci jmenovat *Magora v labuti písni* Ivana Jirouse. Reprint v nakladatelství Rozmluvy, Londýn 1988. Prapůvodní básník této doby. Jirous by mohl být všem srozumitelný, zvláště pak věřícím, neboť vychází z katolické tradice, která zaznívá z jeho neobvyklých veršů v naprosté upřímnosti; prožívá je a píše za mřížemi ve smutně známé věznici - kdysi kartuziánské klášteru - odkud ze zhanobeného kostela k němu hovoří světi. Již v 19. století v rakousko-uherském mocnářství to bylo vězení převážně pro vrahy, na které jsme ještě v 50. letech narazili, avšak tehdy ještě se zachovalým

ném Československu, aby mladá generace konečně uslyšela pravdu o naší historii.

2/ Andrew Wilson and Nina Bachkatova: *Living with glasnost*:

Nina Bachkatova studovala pro svoji these problémy sovětské mládeže v Moskvě. Později, v období glasnosti, kdy jako korespondentka belgických novin „Le Soir“ spolu s korespondentem „Observer“ Andrew Wilsonem, v této knize podala jedinečný obraz mladé sovětské generace, co si opravdu myslí o své práci, rodině, armádě, školství, straně i rockové muzice v době kdy je svědkem nejužasnějšího experimentu v sovětské historii.

Pavel Kohn, pořadatel ankety:

Můj největší literární zážitek roku 1989 byl pouze desetistránkový text přednášky Václava Havla, kterou poslal do Frankfurtu nad Mohanem, aby tam byla loni 15. října přednesena při slavnostním udělování ceny západoněmeckých knihkupců, kterého se - jako její loňský laureát - nesměl zúčastnit. Má název *„Slovo o slovu“* a je to filozofická úvaha o slovu jako takovém; o jeho vlivu na život jednotlivce i společnosti, o využívání a zneužívání slov, o jejich dvojsmyslnosti, pravdivosti, lživosti i jejich tajemství. Paradoxní je, že jsem ten text měl poprvé možnost slyšet ve znamenitém německém překladu v přímém přenosu ze slavnostní ceremonie udělování zmíněné ceny, kde ho přednesl německý herec a režisér Maximilian Schell způsobem, na který se nezapomíná. Tak, jako by se setkal s velkou dramatickou rolí světové literatury. Takže to byl svým způsobem i zážitek divadelní. Jako by i v téhle lingvisticko-filozofické rovině se nedal ve Václavu Havlovi potlačit dramatik.

Až teprve později se tomuto textu dostalo mimořádného ocenění z docela zvláštní strany: západoněmecký svaz filologů Václavu Havlovi napsal, že se profesori německých gymnázií rozhodli, tuto řeč, kterou prý četli s velkým pohnutím, zařadit do povinné školní četby, protože v ní - cituji z jejich dopisu - „odhalil

JAROSLAV DRESLER PĚTAŠEDESÁTNÍK

Jaroslav Dresler, kulturní redaktor čs. oddělení rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově, je od 16. února pětášedesátníkem. Nese ten úděl docela statečně, pokud mu vůbec stojí za úvahu. Dresler má totiž pořád co dělat, pořád o čem přemýšlet a nač upozorňovat. Narodil se v Brně, na Masarykově univerzitě studoval dějiny a teorie výtvarného umění, přemýšlel o nich a taky psal do Lidových novin, kde jeho články vyvolávaly pozornost, ale pozornost i komunistické Rovnosti, takže „po únorovém puči“ měl Jaroslav Dresler víc než dost důvodů, aby utekl. Šel do Paříže, ale dlouho se tam nezdržel a přesunul se do Mnichova, kde se hned uplatnil ve Svobodné Evropě. Po Janu Čepovi se ujal redakce kultury a z toho titulu vstoupil ve styk s kdekým v exilu, kdo má co dělat s kulturou. A nebyli to jen Češi nebo Slováci. Dresler byl ve styku s Max Brodem, Willy Haasem, Margarette Buber-Neumannovou. Taky publikoval. V roce 1977 mu curyšská Konfrontace vydala knihu Masarykova abeceda, výbor z myšlenek TGM. Kniha vyjde v novém vydání v pražském Melantrichu. Z esejů Ferdinanda Peroutky připravil Dresler v roce 1977 soubor TGM představuje plukovníka Cunninghama. Napsal též monografii o Mileně Jesenské, přítelkyni Franze Kafky, která byla Peroutkovou spolupracovnicí. Ted', kdy bude mít víc času, jistě nás Dresler překvapí novými knihami a nápady. Či to budou paměti?

TGM V ČEJKOVICÍCH

T. G. Masaryk žil v letech 1856 - 1862 v domku v Čejkoviciích u Hodonína. Domek je opuštěn, značně poškozen. Proto se místní jednota Sokol rozhodla stavbu renovovat. Ve prospěch renovace byl uspořádán koncert místního souboru písní a tanců a dětského národopisného souboru.

MUZEUM JANA MASARYKA

Služební byt čs. ministra zahraničí ve třetím poschodí Černínského paláce v Praze (kde ministr Dienstbier nebydlí, protože zůstává ve svém bytě), který však obýval ministr Jan Masaryk, bude prohlášen za muzeum. V tomto bytě se před 42 lety, v březnu 1948, odehrála jedna z největších záhad novodobých čs. dějin, smrt Jana Masaryka, tehdejšího ministra zahraničních věcí. Muzeum bude přístupno veřejnosti.

možnosti politického zneužívání slov, pojmů a hodnot a vyslovil se pro zosřtení kritického ducha a občanskou bdělost.“ (Die Welt, 5.1.1990)

Jistě krásné ocenění; co může být pro spisovatele větším uznáním, než když se to, co vytvoří, stane učební pomůckou mladých generací?

Doslov k anketě

Na anketu nám odpovědělo asi 60 dotázaných, jejichž zážitky byly tentokrát - na rozdíl od předchozích let - velice rozdílné a individuální. Přesto se pokusím o malou bilanci: Nejčastěji se v anketě objevilo jméno Václava Havla, a to zejména v souvislosti se sborníkem jeho statí, dopisů atd. *„Do různých stran“*, který vyšel teprve koncem loňského roku v západním Německu péčí Viléma Prečana. Častěji byla jmenována sbírka básní Jaromíra Hořce *„Anežka Česká“*, pak německy vydaná kniha Antonína Kratochvíla *„České baroko“*, Tigrídův *„Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu“*, (který byl v anketě roku 88 knihou nejčastěji jmenovanou) a Škutinův *„Český šlechtic František Schwarzenberg“*.

KONEC ZBROJNÍHO PRŮMYSLU

Prezident Václav Havel a ministr zahraničních věcí Jiří Dienstbier naznačili, že Československo přestane vyrábět a prodávat do světa zbraně. Československo bylo na světovém žebříčku výroby zbraní na sedmém místě a jako výrobce zbraní má velmi dlouhou tradici. Nicméně prezident Havel soudí, že prodej zbraní - „obchod se smrtí“ - je kaňkou na čs. štítě a že hospodářskou ztrátu vysoce převáží morální zisk. Mezinárodní mírový výzkumný institut ve Stockholmu, zprávu uvítal jako nadějně politické gesto, jímž by se mohly inspirovat i jiné státy. Avšak pokud se týče účinku na světový obchod se zbraněmi, bude zanedbatelný. Pořadí výrobců a vývozců zbraní jsou před Československem Sovětský svaz, Spojené státy, Francie, Velká Británie, Čína, Západní Německo. Podíl zbraní na celkovém čs. vývozu činí asi čtyři procenta. V roce 1987 Československo vyvezlo za 975 milionů dolarů zbraní, ale v rekordním roce 1985 export zbraní dosáhl částky jedné a půl miliardy dolarů.

Čechoslováci v USA

Trápi Vás niektorá z následujících otázok?

- na mortagage by sme mali, ale ako naštříme z našich platov na downpayment?
- Len nedávno vyrastol Váš syn či dcéra z plienok a už sniva o vysokej škole?
- starí rodičia sú nám najbližší, ale čo keď ich počas návštevy stihne nejaká choroba alebo príhoda sa úraz?
- z čoho vlastne budeme žiť, keď budeme v dôchodku?
- kde investovať peniaze, ktoré som si našetřil na penziu, tak aby som mal zaručený príjem až do smrti?

Ten správny čas na zamyslenie je tu. Kedy a ako podobné problémy predvídať, vyhnúť sa či riešiť — to Vám bezplatne poradím.

Šetriace plány — výhodnejšie ako klasická IRA, 401 K — a s veľkou výhodou — so životným poistením, dôchodkové plány, úrazové a nemocenské poistenie nie len pre Vašu rodinu, ale aj pre návštevníkov z domova — to všetko Vám vysvetlím v rodnej reči. Neváhajte a zavolajte. Už sa teším do počútia.

Vladimír Sýkora
40 William Street
Wellesley, MA 02181
Tel.: 617-237-4900
508-883-3642
(24 hodín - nechať odkaz)
Volajte collect

Malý oznamovateľ

Překlady z češtiny do němčiny a do angličtiny a z obou řečí do češtiny provádí a úředně ověřuje přísežný, soudní překladatel
LADISLAV SANTIAGO DE LA CRUZ
Guerickestrasse 21, 8000 München 40
tel.: 089/36 17 404 nebo 36 17 405
Zároveň pojištění (životní, úrazové), právní, povinné ručení, domácnosti atd.
pro BAYERISCHE VERSICHERUNGSKAMMER

Úředně ověřuji překlady.
Poskytují porady při žádostech o propuštění z čs. občanství, při žádostech o německé státní občanství, při zápočtu let do Rentenversicherung. Vysokoškolsky vzdělaná, přísežná soudní překladatelka
ELIAN S O T T
Musikantenweg 4, 6000 Frankfurt/Main 1
Tel.: 069/44 64 20
od 17-19 hod. mimo soboty a neděle
Prosím o písemné nebo telef. spojení.

PŘEKLADY * INFORMAČNÍ SLUŽBY
— Překlady pro žadatele o azyl — Úřední spisy — Tlumočení — Porady v životních otázkách
Překlady a tlumočení z češtiny do němčiny — ruštiny a naopak provádí a ověřuje veřejné ustanoveny a přísežný, pro soudní a úřední účely připuštěný překladatel a tlumočnick s velkou praxí. Pomohu při kterémkoliv problému
Antonin Mareš
Schleisheimerstrasse 14
8000 München 2; tel: 089/523 46 69

Ubytování ve Vídni vám poskytne
MIROSLAV SEĐA
Wien 1070, Westbahnstr. 18
Tel.: (222) 93 88 112 nebo 64 57 415
Cena od 22 DM na osobu

Zn.: „Město Mnichov“ č. I-II-90 — Inteligentní a charakterní kluk, VŠ, 26/188, hledá k vážnému seznámení pohlednou milou, věřící (!) krajkanku odkudkoliv.
Zn.: „Sport.blondýnka“ č.4-I-90 — Sympatická, reprezentativní blondýnka, VŠ 25/168, sportovně založená, se ráda seznámí s inteligentním a charakterním partnerem do 45 let pro společnou cestu životem. Foto vitáno - vyměním nebo čestně vrátím!
Zn.: „Chtěla bych pro Tebe žít“ č.6-I-90 — Bezdětná, rozvedená, 47 - hledá manžela v přiměřeném věku. Bydlím v Německu. Mluvim německy, anglicky, francouzsky
Zn.: „Pohledná Češka“ č.7-I-90 — Ing. ekonomie, 35/160, plnoštíhlá blondýnka bez závazků, slušná, hledá jen charakterního životního partnera.
Zn.: „Ucta, tolerancia“ č.9-I-90 — Slovenka 32/180/65, vysokoškolačka so zaujmom o kulturu a šport, t.č. v NSR (Bayern), čakajuca na azyl, hľadá priateľa pre spoločný život
Zn.: „Život není peříčko“ č.10-I-90 — Inteligentní, 50letá žena, žijící v Mnichově, nezávislá, pohledná a věčná optimistka hledá partnera stejných kvalit.
Zn.: „Obapolná důvěra“ č.13-I-90 — Čech v NSR, 46/183 s 6letým dítětem hledá rovněž finančně nezávislou partnerku, která žije delší dobu na Západě, event. s dítětem přibližně stejné starým. Pochopení pro děti předpoklad
Zn.: „Jižné od Stuttgartu“ č.16-I-90 — Sympatická, stihlá, vysoká, tmavá se smyslem pro přírodu, sport a kulturu hledá ženu 40±, milou, štihlou a pod zájmy pro společný život. Prosím foto.
Zn.: „Nikdy není pozdě“ č.21-I-90 — Kdo chce se mnou navázat přátelství? Kdo je tak sam jako já? Jsem starší vdova, bydlím ve Freiburgu a proto hledám zde v okolí pana nebo paní, s kterými bych mohla plavat, dělat výlety, cestovat
Zn.: „Florida volá Mnichov“ č.22-I-90 — Ak máte záujem o priateľstvo s rodinou, žijúcou v Centrálnej Floride pri mori, napíšte!

Čtyř- až šestinásobné zvětšení kapitálu !

Zamýšlíte podnikat? Chcete si za nízké úrokové sazby peníze půjčit a na vysoké je ukládat? Švýcarské bankovníctví a pojišťovnictví skýtá nejvyšší možnou záruku solidnosti a bezpečí. Nejsme vázáni žádnou společností; můžete se spolehnout, že Vám objektivně poradíme spojení, které je pro Vás osobně nejvýhodnější.
Velice záleží na tom, do jakých rukou se dostanete, kam sahají možnosti příslušného pracovníka. Znáte desatero výhod POJIŠTĚNÍ VAŠEHO KAPITÁLOVÉHO SPOŘENÍ VE ŠVÝCARSKU? Víte jaké splátky z ciziny do Švýcarska platit, jaká skladba pojistky je pro Vás osobně nejvýhodnější? Rádi Vám vše vysvětlíme v naší mateřštině, rádi Vám neutrálně poradíme.
Váš Hubert Peter Pazdera

AGENTUR
PAZDERA
Služba denně (i ve svátky) plných 24 hodin.

Poplatek do 30 slov 20 DM, za dvojí otištění 30 DM, pro zámoří US dol. 15, při dvojím otištění US dol.20. Poplatek zašlete zároveň s objednávkou. V odpovědích uvádějte na obálce zřetelně značku tučně vytištěnou s následujícím číslem. Jinak nemůžeme zaručit doručení. Uzávěrka 25. předcházejícího měsíce.

Zn.: „Nové jaro“ č.18-I-90 — Ráda bych se seznámila touto cestou s milým, inteligentním a hodným mužem nad 45 roků, který také postrádá teplou dlaň a lásku. Jsem 170 vysoká, zdravotní sestra. Prosím o foto vrátím.
Zn.: „Společný život“ č.19-I-90 — 44letý nezávislý Pražák, žijící v Mnichově, hledá upřímnou partnerku pro společný život.
Zn.: „1990 a my“ č.20-I-90 — Pohledná 53/170 žena, žijící v Čechách, zdravá a praktická s mnoha zájmy, ovládající českou kuchyni, hledá spolehlivého muže.
Zn.: „Znalost angličtiny“ č.23-I-90 — Český kuchař (se ženou a 3letým děckem) 32letý, s praxí v pražském Interhotelu, hledá práci v USA nebo v Kanadě.
Zn.: „Radosti, starosti - společně“ č. 1-II-90 — Ráda bych poznala sympatického muže do 42 let.
Zn.: „Štihlá blondýnka“ č. 2-II-90 — 41-156, společenská se všestr. zájmy by se ráda seznámila s milým a spolehlivým mužem štihlé postavy, mluvícím alespoň částečně česky. Jsem dobrá česká kuchařka.
Zn.: „Len v Europe“ č. 3-II-90 — Stredoškolačka 53, 172/76, žijúca na amer. kontinente hľadá vážne zoznámenie s príjemným mužom, najradšej nefajčiarom vo veku do 62 r.
Zn.: „Würtembersko, Bavorsko“ č. 4-II-90 — SŠ 46/159/60 s 10letým synem, žijící delší dobu v NSR, touží poznat charakterního muže se smyslem pro rodinu.
Zn.: „Břehy pacifiku“ č. 5-II-90 — Čechokanadanka 43/168, všestranných zájmů, rozvedená s 10letým synem, hledá seriózního muže přiměřeného věku, dobrého přítele pro šťastnější dny společného života. Samota tiží. Foto vitané. Nejraději Canada - USA.
Zn.: „Vzájemné porozumění“ č. 6-II-90 — Čech a Slovák, 28 a 27 let, t.č. žijící v BRD, svobodní, bez závazků, mluvící anglicky, hledají přítelkyně ze zámoří; i jednotlivě.
Zn.: „Z Evropy i zámoří“ č. 7-II-90 — Vysokoškolák, 36/182, žijící delší dobu v Bavorsku, hledá upřímnou ženu se smyslem pro rodinný život a se zájmy o cestování, umění, přírodu a sport. Foto vitáno.
Zn.: „Šťastná náhoda“ č. 8-II-90 — 54/171, ze záp. Čech, bez závazků hledá spolehlivého partnera vyšší postavy pro hezký vztah. Mám svůj byt, zaměstnání, dobře vařím.
Zn.: „Věřím, že existuješ“ č. 9-II-90 — Sympatického muže do 45 let hledá pohledná SŠ.
Zn.: „Smysl pro humor“ č. 10-II-90 — Atraktivní blondýnka, 40/168, s všestrannými zájmy, žijící v Bavorsku, hledá inteligentního přítele pro společné podnikání.
Zn.: „Dopisování“ č. 11-II-90 — 62/164, osamělá paní v Praze by si ráda dopisovala se starším mužem v Evropě či zámoří.
Zn.: „Ozvi se brzy“ č. 12-II-90 — Jsme dva, jen Ty nám chybíš. Rodina je důležitá; do 45 let.
Zn.: „Žiji ve Skandinávii“ č. 13-II-90 — Laska, štěstí a spokojenost dělají základy. Mám 67 let, jsem pensistka v rozvodu. Hledám hodného kamaráda. Jen vážné nabídky.
Zn.: „Život v USA“ č. 14-II-90 — 29/189, Moravák t.č. v Rakousku, hledá ženu, která by mu pomohla začít nový život v USA, Kanadě. Odpovídám každé.
Zn.: „Černolásky“ č. 15-II-90 — SŠ 22/165, sympatická a šarmantní s temperamentem by ráda poznala intel. a charakterního muže se smyslem pro trvalý a hodnotný vztah. Foto vyměním nebo čestně vrátím.
Zn.: „Jakoukoliv práci“ č. 16-II-90 — 29letý s praxí na vrtných věžích i jako montér akustických obkladů, t.č. v Rakousku hledá sponzora v USA, Kanadě, Australii, Již. Africe. Krajané pomozte!
Zn.: „Práce ve výškách“ č. 17-II-90 — Měl bych zájem (příp. i další osoba) o zprostředkování práce na určitou dobu (1 měs. - 1/2 roku). Jedná se o práce v závěsu na laně - natěry střeš, konstrukci, čištění a oprava střeš, montáže kouřovodů a mytí oken ve výškách. Příslušnou kvalifikaci a pracovní pomůcky máme.

KUS DOMOVA V ALPÁCH
ČESKÝ PENSION
MILAN
Celoroční lyžování, koupání, tenis, plachtění, koně, houby, tanec.
5700 Zell am See, Rakousko, Zellermoosestr. 75
Tel. 0043 6542/7113
Výlety Grossglockner, Kaprun, Salzburg, Innsbruck, Krimml.
Týdenní Wanderkarte pro všechny lanovky v létě 280 Sch.
Česká kuchyně.
Polopense od 30.- DM
zahájení zimní sezóny od 2. XII.
Píšte česky.

Krajané v celém světě V pojištění, v podnikání, financování, půjčkách, prodeji a koupi lékařských praxí a jiných firem. Vám neutrálně poradí
AGENTUR PAZDERA
Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Tel.: CH: 01 932 32 22; BRD: 00411-932 32 22
Provoz 24 hod. denně, o nedělích i svátcích
Ve Vašich finančních záležitostech zdarma poradí nezávislý finanční poradce.
Máte-li zájem o
— ušetření určité částky měsíčně díky využití státních dotací, daňových úlev atd.;
— výnosné uložky kapitálu v zahraničí;
— koupi nebo stavbu nemovitostí;
— zabezpečení svého stáří;
— informace o nemocenské reformě;
— prověření a srovnání Vašich pojistek, pak se obraťte na
Vlastimír Broda
Konrad-Adenauer Str. 7, 5000 KÖLN 90
Tel. 02203/33293 nebo na kancelář (německy) RVP—Finanzdienstleistungen, Paulstr. 21, 5300 Bonn 1, tel.: 0228/656981-3

„Soukromá výzva“
a) Hledám Ladu Jasku, Vlastu Turečka, Vladu Zouhara (Jardu Malečka) a ostatní z naší party v Ambergu 1949.
b) Všichni, kteří šli r. 1949 přes IRO Amberg, hlase se s krátkým popisem Vašeho zážitku přes hranice!
c) MUKLOVÉ kteří se nacházíte v Rakousku, byli jste odsouzeni podle paragrafu 231 a obdrželi politický azyl, hlase se za účelem registrace na adresu:
3Rolf Amberg, Postfach 48,
A-1025 Wien, Austria, Europe
Tato adresa platí i pro a) a b)

SLÁVO HEŘMÁNEK hledá své přátele v cizině
Adresa: Zandterstr. 4
8071 Denkendorf
tel.: 08466/1516. BRD

Pro naši firmu v München 90 hledáme od 1. března 1990 malíře, příp. i bez vyuč. listu, ale v tomto oboru sběhlého. Pracovní povolení i podmínkou. Různé výhody při ústní domluvě.
Píšte česky.
Otto Skřivánek
Korbinianstr. 49, 8000 München 40

Hledám STATIKA (Hochbau) s vysokou školou, žijícího v BRD a znalostí EDV (CAD).
Ing. Bůro M.Babicek
tel. 08326/7161

Český pension „Praha“
v malebném prostředí Bavorského lesa zve krajany z celého světa k prožití příjemné dovolené
D-8490 Cham, Ludwigstr. 11, Postř. 1465
Cena od 25.- DM

K oznámení v lednovém Českem slově o sponzorování pro Kanadu s pomocí církevní organizace oznamujeme, že pan Alex Petulo změnil adresu a doporučujeme tudíž, aby mu zájemci zatím nepsalí a neposílali peníze.

Zn.: „Mladý pár“ č. 18-II-90 — původem z Prahy, 21 let, oba s asylem, oba kuchaři prosí krajany o pomoc při hledání bytu nebo podnájmu v Norimberku, Hamburku, Frankfurtu či Mnichově. Odměna i dik.
Zn.: „Au pair“ č. 19-II-90 — Lékařka hledá au pair na léto 1990 k tříletému kloučkoví v Holandsku. Nejraději starší, klidnou a praktickou paní.
Zn.: „Nevahej, nebudeš litovat“ č.20-II-90 - Svobodná Czech-Canadian — 24leta — veselá, upřímné povahy hledá na celý život hodného partnera, který se nebojí světa. Nekouříme a nepijí. Prosi foto.
Zn.: „20 km od Prahy“ č. 202-90 — Perf. rodina vila Praha-západ, 5 plus 1 kompl. zařízena, ustř. topení, 2 krby, dvojgaraž, terasa, balkon, okrasná, užitková zahrada 980 m, čtverečních, tiché, zdravé prostředí. Cena 100 000 DM.
Zn.: „Platím hotově“ č. OB-203-90 - Koupím byt v Praze v OS - vlastnictví

Koloběžky na Hrad

Kolikrát jsem kolem těch prosklených dveří prošel. Dveří s tím tajuplným nápisem Kancelář prezidenta republiky. A vždycky jsem pocítil tu podivuhodnou neproniknutelnost za hradbu těchto neprůstřelných skel. A za nimi nekonečně dlouhé chodby. Představoval jsem si je jako tiché, tlustými koberci, klimatizaci a odposlechy vybavené útroby tohoto tisíciletého centra české státnosti - Pražského hradu. A uvnitř tohoto gigantu sterilní úředníky, imunní a nedotknutelné. Jen pomalými pohyby otevírají ústa. Ruka pomalu zvedá šálek. Káva neslyšně stéká do hrdla, ústa se zavírají a mezitím plynou hodiny, roky. Tam kdesi v chodbách také plynul i Gustáv Husák se svým doprovodem.
A najednou stojím na nádvoří Pražského hradu odhodlán navštívit prezidenta Havla a nejenom ho navštívit, ale také mu předat pomůcku vskutku státnickou, Koloběžku. Ty skleněné dveře se rozplynuly, za nimi nás okouklí dva pánové, kteří měli patrně srdeční potíže, a poté jsme byli uvedeni. Já, Bára a koloběžka. Delegace Společnosti za veselejší současnost. Na první pohled jsem konstatoval, že jsem se ve svých představách realitě nevzdálil. Ani nevkusný nábytek nás nezklamal. Posadili jsme se do pohodlných koženkových křesel asi tři metry v rozptýlení k poměrně střídmé řešenému kancelářskému stolu ve velikosti menšího autobusu. Gigantické. Těmito místnostmi také plynul pan Husák. V tu chvíli byla však kancelář, ve které jsme se nacházeli, protínána rychlými kroky sekretářů pana Havla. Několikrát tam a ještě víckrát zpět. Podivní šťepatí muži bez kravat. Ovšem ani o exkluzivní podívanou nebyla nouze. Právě kolem nás na vysokých podpatech prosvíštila bývalá sekretářka starého prezidenta, nyní však s novým posláním. Dobrý den. Na shledanou. To zase byl velmi krátký rozhovor, který nám poskytnul právě procházející pan Pitra. Pak ještě nezbytná technická zkouška koloběžky a předávací ceremoniál mohl začít. Pane prezidente, přinesli jsme vám... a prezident rozraddněn okamžitě chápe co a proč. Za malý okamžik pak vyjíždí před šokovanou kameru a reportéra americké televize NBC a začíná exportní interview. Galantně jízdu ukončil, koloběžku uchopil pod levou paži a seriózně americkým divákům vysvětlil, že se samozřejmě při své státnické funkci jízdu na koloběžce nerozptyluje, ale že chodby a kanceláře jsou na Pražském hradě skutečně dlouhé a že některé záležitosti, které chce se svými poradci řešit osobně, pak odebírají během příliš mnoho sil. S díky proto dar Společnosti za veselejší současnost přijal a potvrdil, že po něčem takovém už delší dobu toužil. Usoudil však, že takových koloběžek by bylo na Pražský hrad zapotřebí nejméně padesát.
Po této vydařené ceremonii jsem úřad opustil. Trochu jsem měl obavy z toho, aby prezidentova slova nebyla chápána jako výzva a aby nebyl Hrad zavalen koloběžkami, jako je tomu se včelím medem. Ale nakonec jsem se uklidnil. Jak jsem se na vlastní oči mohl přesvědčit, v těch kancelářích se pracuje, a od nynějška sportovním tempem.
Na nic nechápající italské turisty jsem pak u Vikárky zvolal: „Koloběžky na Hrad!“

Otištěno z kulturně politického týdeníku Svobodný zítřek, vydávaného Melantrichem v Praze.

„Czechoslovak World Associates“
nepolitická, nevládní organizace zprostředkující osobní styk mezi lidmi všech oborů lidské činnosti. Založena v roce 1989 pořádá specificky společenský program, udržuje referenční systém, který umožňuje vytváření a prohlubování individuálních vztahů v oblastech osobního, rodinného, odborného, pracovního a společensko-kulturního zájmu svých členů. Pro bližší informace o programu členství a vytvoření místní skupiny pište na adresu CWA, P.O.Box 3311, Gaithersburg, Maryland 20885 nebo volejte na číslo (301) 869-3016

Zn.: „Azurové pobřeží“ č. OB-200-90 — Zprostředkujeme zdarma výhodná zakoupení bytů v Monte Carlu a okolí, v nejkrásnější části Azurového pobřeží. Píšte na značku nebo volejte (Monaco) 93-30-11-86 nebo 93-30-28-40
Zn.: „Vysoká kvalita“ č. OB-201-90 — Nabízíme krásný, komfortní rekreační dům ke koupi za dolary pro příbuzné v Československu. Situovaný 50 km od Prahy směrem Plzeň, krásná poloha, velká zahrada

Opět v prodeji domy ve Španělsku od 60.000 sFr.
Zajistíme financování na 50 procent ceny, výborná možnost celoročního podnájmu.
AGENTUR PAZDERA, Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich, Švýcarsko
tel.: 00411-932 32 22

Čakáte návštěvu z ČSSR alebo iného štátu?

Iste Vám pride vhod možnosť uzavrieť výhodné nemocenské a úrazové poistenie (nie je veková hranica). Informujte sa u

VLADIMÍR SYKORA
1501 Stearns Hill Road
Waltham, MA. 02154, USA
Tel.: /617/ 647-0135

Služba 24 hodín denne, 365 dní do roka

Postrádáte-li kld, lesy, vodu, čistý vzduch, navštívte nás. Nabízíme Vám českou kuchyni, ubytování v útulných pokojích se snídaní za 20 DM

Týdeň dovolené s plnou penzí za 259 DM
Víkend pátek - neděle 80 DM s plnou penzí
Na Vaši návštěvu se těší a zve

Jaroslav Holub
Gaststätte „Zum Hirsch“
Arolser Str.17, 3538 Marsberg-Canstein
Tel.: 02993/615

ČESKÉ A SLOVENSKÉ KNIHY

vydané v ČR i v exilu, gramodesky, reprodukce a další Vám obstará **Zásilková služba knih:**

**Mirka Vychtil, Postfach 102336,
D-6000 Frankfurt/M.-** Napište si o seznamy.

Máte-li jakékoliv potíže s finančními úřady, bankami či pojišťovnami, potřebujete individuální pomoc při jakémkoliv financování nebo pojistění, staňte se členy

**„Bund der Steuerzahler, Versicherten
und Bankkunden e.V.“**

**Adresa: Zdeněk Kedroutek, Kurfürstenstr. 16,
8034 Germering b. München, tel.: 089/841418**

Zn.: „Ubytování v Kolíně“ č. OB-104-I-89 —
Poskytnu levné ubytování v Kolíně n/Rýnem.
Tel.: 0221/419661.

POJIŠTĚNÍ RIDIČSKÉHO PRŮKAZU Pozor, novinka!

Nabízím pojištění řidičského průkazu pro řidiče z povolání a také řidiče-amatéry
Informace podá:

AGENTUR PAZDERA,

Tel.: CH-01-932 32 22
D 00411-932 32 22
Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich

V malebné předalpské krajině

ALPENGASTHOF RABENKOPF

(8113 Ried bei Kochel am See, tel. 08857/208) má pro hosty moderní, hotelové ubytování s výbornou restaurací, s videňskou a českou kuchyní (oceněnou odbornými časopisy).

Možnosti horolezeckých a lyžařských tur, výletů a rybaření. Vhodné prostředí pro prázdninový pobyt na zdravém vzduchu.

Jen 65 km. od středu Mnichova, 20 km od Garmisch-Partenkirchenu.

Vyžádejte si nabídku, rádi posloužíme.

Víte, že češtinu je možno zvolit místo jiného povinného cizího jazyka jako maturitní předmět? Děje se tak v rámci ministerského vynosu o přesídlených žácích z východoevropských zemí, takže Bafo a garanční fond jsou možné

Adresa školy s internátem:
Dietrich Bonhoeffer-Gymnasium,
Postfach 780, 4010 Hilden, tel. 02103/49900.

Studenti Filmové a televizní fakulty Praha, připravují několikadilný historický dokument o letech 1947-1953. Přáli bychom si seznámit mladé lidi s dobou, která jim byla záměrně zkreslována. Aby se dokument stal skutečně pravdivým a objektivním, prosíme přímé svědky tohoto období, aby se přihlásili zmapovat dobu, kterou chce mladá generace poznat.

**Filmová akademie muzických umění,
Smetanovo nábřeží 2, Praha 1.**

XV. REPREZENTAČNÍ PLES ČECHŮ A SLOVÁKŮ
se bude konat 3. března 1990 jako obvykle v sálech **Bayerischer Hofu v Mnichově.**

V programu se představí český Taneční orchestr **Milana Medvěda** se svými zpěváky a hudebními sólisty.

Nová služba návštěvníkům Prahy

Využijte možnosti zajistit si hluboký kulturní zážitek při Vaší návštěvě Prahy. Agentura **OVATION** vám může ve velmi krátkých lhůtách zaslat vstupenky na představení Národního divadla a České filharmonie. Kontaktujte nás na tel. číslech švýcarské sítě (022) 61 62 96 (česky, francouzsky) nebo (056) 96 48 56 (německy, anglicky) případně pište na telefax (022) 61 62 96 nebo na adresu **OVATION**
Rotrischstrasse 3, CH - 5452 Oberrohrdorf, Švýcarsko

Železná Ruda bez železné opony

S myšlenkou vytvoření řetězu lidských rukou od kostela v Železně Rudě ke kostelu v Bayerisch Eisensteinu přišlo železnorudské Občanské fórum někdy v polovině prosince 1989. Na obou stranách hranice se okamžitě setkala s nevšedním zájmem a nadšením. Železná Ruda bez železné opony. Konečně. Celý leden byl věnován přípravám slavnosti přátelství dvou obcí - kdysi jediné - ležících na hranici dvou světů, rozdělených osnatým drátem. Od samého počátku se připrav účastní obyvatelé obou násilím rozdělených měst.

Sobota 3. února 1990. Předpokládalo se, že lidský řetěz vytvoří asi třicet tisíc účastníků. Už v ranních hodinách se však jejich počet odhaduje na sedmdesát tisíc. V deset hodin se má řetěz spojit. Ale každému je jasné, že se tak nestane. Vzniká lidská řeka, přelévající se mohutnými proudy v obou směrech. Vlajky, transparenty, památní karty. A připitky.

Lidé se objímají, smějí se, pláč. Setkávají se donedávna rozdělené rodiny a přátelé. V jedenáct hodin se řeka zastavuje. Na improvizovanou tribunu vystupuje mluvčí Občanského fóra v Železně Rudě, Ivan Kalina, po něm starostové obou obcí, Josef Gabriel a František Kašpar. Zcela nečekaně se objevuje československý ministr zahraničních věcí Jiří Dienstbier. Hovoří předseda ČNR, Šafařík, bavorský státní ministr Alfred Dick, člen spolkového sněmu Ernst Hinsken, zemský rada okresu Regen, Helmut Feuchtinger a další. Projevy jsou krátké, však výstižné. Vyjadřují to, co spojovalo lidská srdce v lidské řece - touhu po přátelství a lidskosti.

Došlo i na slavnostní stříhání osnatého drátu, který se okamžitě stal vysoce ceněným suvenýrem. Památkou na doby, které se už nikdy nesmějí opakovat. Památkou na den, kdy byla otevřena brána do Evropy. Kdy byla navázána přetržená nit dějin.

Drobné zprávy z domova

Sezimovo Ústí. Hrob druhého prezidenta republiky, dr. Edvarda Beneše, na zahradě jeho bývalé zdejší vily, bude od 24. března zpřístupněn veřejnosti.

Praha. Na Olšanském hřbitově byl 25. ledna obnoven původní hrob J. Palacha.

Bratislava. Rakouská potravinářská firma Meisl, známá svou výbornou kávou, otevřela v Bratislavě svou první filiálku v Československu.

Praha. Strahovský klášter byl 2. února odevzdán původním majitelům, řádu Bílých bratří. Obec mnichů s opatem Pojezdským se usídlí na faře.

Mariánské Lázně. V hotelu Krakonoš si počátkem února 40 studentů, zbitých na Národní třídě 17. listopadu, doléčovalo utrpení zranění.

Zlín. Nově otevřená služba nabízí na prodej ojetá auta, dovezená z Německé spolkové republiky, hlavně Oply, Volkswageny a Renaulty.

Votice. Požár posledního ledna zničil v automobilové opravárně strop celé haly, strop lakovny a 9 nákladních aut. Škoda asi 4 milióny Kčs.

Bratislava. Na Jiráskově ulici byla otevřena vegetariánská jídelna, která bude brzy přeměněna na vegetariánskou restauraci. Navštěvuje ji 150 zákazníků.

Nitra. Zástupci biskupství se 1. února ujali správy diecézní knihovny, která bývala od založení majetkem církve a vlastní přes 65 000 vzácných knih a prvotisků, nejstarší z roku 1473.

Bedřichov. Památka 15. čs. horolezců z expedice Peru, kteří zahynuli právě před 20 lety, byla uctěna symbolickým věčným ohněm a květinami koncem ledna. Památku horolezců od roku 1971 uctívají účastníci masového závodu Jizerská padesátka, ale ten letos se nepořádal pro naprostý nedostatek sněhu.

Karlovy Vary. V kraji je každé dvě hodiny spáchán zločin nebo přečin. Třetina případů zůstává nevyjasněna. Okres je přestupní stanicí, kterou ročně projdou tři milióny cizinců a turistů. Přesto byl početní stav Veřejné bezpečnosti snížen.

Česká Skalice. Položením květin a věnců k pomníku Boženy Němcové byla 4. února uctěna památka této spisovatelky ve 170. výročí den jejího narození.

Ústí nad Labem. V Krajské nemocnici se 5. února narodila 26leté předně Naděždě Říhové z Varnsdorfu trojčata, dvě děvčátka a chlapec. Všem se daří dobře.

Opava. Koncem minulého roku se utvořil přípravný výbor Slezské univerzity, který žádá zřízení univerzity s fakultou svobodných učení.

Praha. Nová organizace, Sdružení čs. spotřebitelů, uspořádalo mini-výstavu zmetků; exponátem byla vývrtka, která nevydržela ani první vytažení zátky a několik dalších „výrobků“.

Karlovy Vary. Pracovníci organizace Lázeňské lesy našli v garáži tři a půlmetrovou sochu Stalina, o které se neví, komu patří. Když se nenajde majitel, půjde Stalin na prodej.

RESTAURANT HIRSCHGARTEN

Návštěva jedné z nejkrásnějších výletních restaurací zůstane pro Vás zážitkem

K naší staročeské a myslivecké kuchyni
točíme pilsenské a budějovické pivo

Velká terasa s výhledem
na jelení zahradu a minigolf
Salonky od 10-70 osob
pro rodinné slavnosti a hostiny.
Otevřeno denně kromě pondělí
od 11.00-23.00.

Na Vaši návštěvu se těší

Rodina Koubova
Elisabethenschneise
6380 Bad Homburg / Dornholzhausen
Tel.: 06172 - 33525

V SAMÉM SRDCI SAN FRANCISCA

Restaurant

685 Sutter/Taylor

(415) 441-5678

Rada svobodného Československa návštěvou doma

Delegace Rady svobodného Československa (předseda Výkonného výboru Mojmir Povolný, místopředseda Výkonného výboru Martin Kvetko, generální tajemník Jiří Horák, Radoslav Papánek, k nimž se v Praze na několik dnů připojili Radomír Luža a Daniel Borsuk) navštívila ve dnech 6. - 22. ledna 1990 Československo. Na ruzyňském letišti byla přivítána místopředsedou Federální vlády dr. Oldřichem Burským, ministrem zahraničních věcí Jiřím Dienstbierem a zástupci stran.

Předseda Rady Mojmir Povolný poděkoval za uvítání těmito slovy:

„Vstoupit na půdu země, která nám byla po čtyřicet let zemí zakázanou, je pro nás velkou radostí. Přicházíme do země, která se vrací ke své demokratické tradici a ve které je prezidentem Václav Havel. Proto sem přicházíme s jistým zadostiučiněním, neboť pro návrat demokracie do Československa jsme odešli do exilu a v exilu pro něj pracovali. Jsme vděční všem, kdo se o tuto dobrou chvíli přičinili a kdo nám ji umožnili. Od prvních obětí domácího odboje po únor 1948, politických vězňů padesátých let, Charty 77 a všech z její inspirace vzniklých nezávislých hnutí a iniciativ až po všennárodní revoluci minulých týdnů a vám, jejím představitelům. Zejména chci vyzvednout podíl české a slovenské mládeže, studentů a mladých pracujících, na této revoluci. Je otázka, zdali by bez nich k ní došlo.“

Přicházíme vás a domov pozdravit, seznámit se s podmínkami a vývojem demokratického hnutí a poradit se o způsobu, jakým bychom mohli být tomuto hnutí nápomocni.

Odmítli jsme a odmítáme být pokládáni za ztracenou generaci Čechů a Slováků. Proto jsme tady, odkud jsme odešli, a at' jsme zitra kdekoli, demokratická republika může s námi počítat.“

Delegace Rady byla přijata prezidentem Václavem Havlem, ministerským předsedou Mariánem Čalfou, místopředsedy vlády dr. Janem Čarnogurským a dr. Oldřichem Burským a předsedou Federálního shromáždění Alexandrem Dubčekem. V Bratislavě byla delegace uvítána předsednictvem Demokratické strany v čele s předsedou ing. Jozefem Šimúnkem a zástupci jiných organizací. Dále byla přijata místopředsedou Slovenské národní rady ing. Jozefem Širotnákem a členy jejího předsednictva a předsedou slovenské vlády prof. Milanem Čičem a několika dalšími ministry.

Delegace také navštívila Františka kardinála Tomáška.

Delegace Rady položila věnec u hrobu T. G. Masaryka v Lánech a na mohyle M. R. Štefánika na Bradle.

Dále představitelé Rady jednali s koordináčním výborem Občanského fóra v Praze a v Bratislavě s vedoucími členy Veřejnosti proti násilí; v Praze s předsedou dr. Janem Škodou a tajemníky Čs. socialistické strany, s předsedou Bartoněkem, místopředsedou dr. B. Svobodou a tajemníky Lidové strany a s ing. Slav. Klabanem ze strany sociálně demokratické.

Delegaci přijal na velvyslanectví Spojených států v Praze politický rada Clifford Bond.

Jednotliví delegáti Rady navštívili Čs. ústav zahraniční, Nezávislé tiskové středisko, Studentskou stávkovou unii, Klub Milady Horákové, rektora brněnské univerzity prof. Milana Jelínka a právnickou fakultu v Brně a jednali s mnoha jednotlivci a skupinami majícími zájem na minulé a budoucí činnosti Rady.

Jednání delegace Rady byla takřka na všech místech zaměřena na politický, hospodářský a kulturní vývoj v Československu, na jeho perspektivu do blízké budoucnosti a na pomoc, kterou by česká a slovenská obec v zahraničí mohla rozvoji svobodné a demokratické republiky poskytnout. Delegace sledala, že největší zájem je o stipendia, stáže a výměnu studentů, o pomoc při výuce angličtiny, o dodávku odborných knih a časopisů a o vybavení různých organizací přístroji moderní techniky na psaní a tisk.

LENDL OBHÁJIL TITUL MISTRA AUSTRÁLIE

Ačkoli 78. tenisové mistrovství Austrálie v Melbourne patří už minulosti, není ještě v těchto dnech na světě jediného sportovního časopisu, ve kterém by se odborníci nevraceli k tomuto prvnímu grandslamovému turnaji r. 1990. A není se snad ani čemu divit, vždyť i tentokrát diváci na melbournských dvorcích a milióny příznivci na televizních obrazovkách ve všech světadílech viděli celou řadu kvalitních utkání. Spíše však v pánské, než v dámské dvouhře, ve které nepřišlo na start několik předních světových hráček jako Martina Navrátilová, vítězka loňských přeborů Francie v Paříži Arantxa Sanchezová, mladá Jugoslávka Monika Selešová, pro zranění musela odstoupit atraktivní Argentinka Gabriela Sabatiniová a tak dále. Pravda, i v soutěži pánské dvouhry chybělo několik známých tenistů, ale ti, kdo patřili k úzkému kruhu favoritů, v Melbourne hráli.

Vítězem pánské dvouhry se stal obhájce titulu mistra Austrálie, Ivan Lendl, kterému sice jeho finalový soupeř, Švéd Stefan Edberg, musel střetnutí ve třetí sadě (za stavu 4:6, 7:6 1/2, 3:1 a 5:2 pro naši tenisovou jedničku) zápas pro bříšší potíže vzdát, přesto třeba říci, že Lendlovo celkové vítězství v Melbourne je zcela zasloužené. Ivan totiž předváděl od počátku této melbournské soutěže skvělý tenis, který se musel líbit i nejnáročnějšímu vyznavači bílého míčku. Na cestě do finále ztratil Lendl (v šesti zápasech) jediný set, když ve 3. kole porazil Karla Nováčka „pouze“ ve čtyřech setech 6:3, 3:6, 6:4 a 6:1. „Vítězství je vítězství“, řekl Lendl po finalovém utkání s Edbergem na tiskové konferenci, když viděl a slyšel, že by někteří novináři chtěli jeho konečné vítězství v Melbourne nějakým způsobem devalvovat. „Za pět let si už nikdo na toto závěrečné utkání nevzpomene, v análech však bude, že vítězem se tu 28. ledna 1990 stal Ivan Lendl.“

Bylo to Lendlovo osmé vítězství na grandslamových turnajích (druhé Melbourne, třikrát vyhrál přebory Francie v Paříži a třikrát „otevřené“ mistrovství Spojených států v New Yorku), za které inkasoval 200.000 dolarů. Důležitější však po sportovní stránce bylo, že si upevnil vedoucí postavení ve světovém žebříčku. Dva týdny na to vyhrál I. Lendl turnaj Grand Prix v Miláně, v jehož finále porazil Američana Tima Mayotta 6:3 a 6:2. Nyní má Ivan Lendl (podle nového hodnocení) 3.141 bodů, o 731 bodů více, než Němec Boris Becker. Třetí v pořadí je Stefan Edberg (ten zůstává 784 body za Lendlem).

Druhým neúspěšnějším naším účastníkem v Melbourne byla Helena Suková, která spolu s Janou Novotnou vyhrála dámskou čtyřhru, v jejímž finále porazily Američanky Fendickovou s Mary Joe Fernandezovou 7:6 a 7:6, když ty dva tie-breaky vyhrály 7:5 a 8:6. V dámské dvouhře se Helena Suková kvalifikovala až do semifinále, v tom však dosti nešťastně prohrála s pozdější vítězkou australských přeborů Někouř Steffi Grátovou 3:6, 6:3 a 4:6. Střetnutí bylo naprosto vyrovnané a jediné podání ve třetí sadě prohrála Suková za stavu 4:4 (ačkoli vedla v tomto gamu 40:15) a to rozhodlo o jejím vyřazení. Po utkání Suková řekla: „Steffi proti mně nevyhrála, já jsem si zápas prohrála sama.“ Korespondent německé tiskové služby DPA Alexander Hotmann pak mluvil o tom, že Steffi Grátová byla poprvé po dlouhé době na pokračující porážky, stejně jako pak ve finále s Američankou Mary Joe Fernandezovou, když tato její soupeřka vedla ve druhém setu už 3:0, 4:1 a měla dva míčky na 5:2, prohrála však ještě toto závěrečné střetnutí 3:6 a 4:6.

V Davis Cupové premiéře se Švýcarskem bez problému

Pražská sportovní hala byla ve dnech 2. - 4. února dějištěm úvodního utkání 79. ročníku Davisova poháru: Československo-Švýcarsko, které naši tenisté vyhráli 5:0, tedy snadněji, než se očekávalo. Jak Milan Šrejber (s Markem Rossetem 6:3, 6:2 a 6:4), tak i Miloslav Mečíř (se synem posrpnových čs. emigrantů usazených ve Švýcarsku Jakubem Hláskem 7:6, 6:2 a 6:1) podali slušné výkony a zajistili tak hned první den Československu vedení 2:0. Když pak druhý den Petr Korda s Milanem Šrejberem porazili ve deblu „dvojici“ soupeře Hláška s Heinzem Günthardtem 6:4, 3:6, 7:6 a 7:6, bylo o postupu čs. tenistů do čtvrtfinále rozhodnuto. V závěrečný den se zbývající dvě dvouhry hrály jen na dva vítězné sety: Mečíř zdolal Rosseta 6:7, 6:1 a 6:3, a Šrejber porazil Hláška 3:6, 6:4 a 7:5, a tak vše dopadlo nad očekávání skvěle.

V boji o účast v semifinále Davis Cupu nastoupí čs. tenisté ve dnech 30. března až 1. dubna na domácí půdě proti družstvu Spojených států, které v kalifornském Carlsbadu vyhrálo nad Mexičany 4:0.

Československý tenisový svaz pozval na toto střetnutí do Prahy bývalé čs. reprezentanty, kteří žijí v zahraničí: tak po 25 letech přijela do čs. hlavního města legenda našeho hokeje a Davis Cupový hráč ČSR Vladimír Zábrodský (žije ve Švédsku), po 22 letech se v Praze objevil Richard Schönborn (z NSR), po třinácti letech Jiří Javorský (z NSR), atd.

V ČSR I LENDL AŽ OSMÝ

Čs. sportovní veřejnost protestuje v těchto dnech proti výsledkům tradiční novinářské ankety „nejlepšího čs. sportovce roku“, kterým byl pro rok 1989 24. ledna v Topolčanech vyhlášen 23letý kajakář Attila Szabó z Komárna. Ne snad, že by chtěla nějakým způsobem devalvovat, znehodnotit výkony Attily Szaba, který se stal v Plovdivu mistrem světa v neolympijské disciplíně na 10 km a v olympijské disciplíně na 500 m byl čtvrtý, ale proto, že v tomto hodnocení figuruje Ivan Lendl až na osmém místě. A tuto klasifikaci označují např. novináři v NSR za „fiasko Ivana Lendla v jeho rodné zemi.“ Všichni příznivci sportu v republice uznávají sice argumenty, že Ivan Lendl v r. 1989 za Československo nehrál v utkáních Davisova poháru, ale po té, kdy ho dal Československý tenisový svaz už na podzim znovu po letech na první příčku čs. tenisového žebříčku, se všeobecně očekávalo, že se stane i vítězem 31. ročníku ankety nejlepšího čs. sportovce r. 1989. Pravda, Ivan Lendl žije ve Spojených státech, požádal už i o americké občanství (na které bude zřejmě ještě více, než dva roky čekat), ale stále ještě je čs. občanem. A tak jistě by alespoň bylo pěkným gestem dát tohoto nejznámějšího čs. sportovce do čela ankety. Já si osobně myslím, že nepomohou ani výmluvy některých čs. novinářů, že tato anketa měla být vyhlášena už na konci prvé poloviny prosince a její uzavěrka byla ještě v době, kdy nikdo nemohl tušit k jakým změnám sedmnáctým listopadem v naší vlasti dojde. Vždyť pak bylo ještě dosti času, aby došlo k novému, naprosto svobodnému hlasování o sportovci r. 1989.

Jaké však je pořadí čs. sportovců r. 1989?

Za vítězem ankety Attilou Szabem (členem pražské Dukly), na 2. místo nejlepších čs. sportovců minulého roku se dostal 7. prosince 1967 v Jindřichově Hradci narozený veslař (rovněž člen Dukly Praha) Václav Chalupa, který na mistrovství světa na jugoslávském Bledu získal ve skifu senačně stříbrnou medaili a dosáhl celé řady dalších pozoruhodných úspěchů. Další pořadí:

3. Petr Blažek - moderní pětiboj (na mistrovství světa v Budapešti třetí v soutěži jednotlivců a člen „bronzového“ družstva ČSR).
4. Miroslav Berger-Miroslav Kratochvíl - kolová (mistr světa);
5. Alžběta Havrančíková - běžkyně na lyžích (druhá ve Světovém poháru);
6. Jana Gálková - orientační běh (na mistrovství světa druhá);
7. Helena Suková,
8. Ivan Lendl,
9. Jana Novotná
10. Dominik Hašek (brankář čs. hokejového mužstva).

V soutěži družstev nejlepší lyžařská štafeta

Senzací světového šampionátu lyžařů klasických disciplín v únoru 1989 ve finském Lahti byl bezpochyby výkon čs. běžecské štafety na 4 x 10 km, která ve složení: Ladislav Švanda, Martin Petrásek, Radim Nyč a Václav Korunka

získala bronzovou medaili. Dokonce špička lyže dělila posledního člena kvarteta od „stříbra“. Ale i tak třetí příčka za Švédy a Finy je skvělým úspěchem. A tak ani nepřekvapilo, že tito běžci na lyžích vyhráli novinářskou anketu „nejlepšího čs. sportovního družstva r. 1989.“

Druhé místo patří čs. fotbalovému národnímu mužstvu, které si zajistilo účast na mistrovství světa r. 1990 v Itálii, třetí pak čs. basketbalistům, které si z XXII. mistrovství Evropy ve Varně přivezly stříbrnou medaili.

Na slovíčko s trenérem čs. reprezentace

Bezprostředně před odletem čs. hokejového národního mužstva do Švédska jsem měl pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa telefonický rozhovor s jeho trenérem dr.Pavlem Wohlem, který doslova zněl takto:

Pane doktore, v pátek 2. a v neděli 4. února vybojují naši svěřenci ve Švédsku dvě mezistátní přátelská utkání, která budou pro oba reprezentační celky další zkouškou připravenosti na dubnový světový šampionát ve Švýcarsku. Co si od těchto zápasů slibujete?

V těchto dvou utkáních bychom měli dostat odpověď na to, jak bude vypadat závěrečná nominace na mistrovství světa ve Švýcarsku. Proto volíme tentokrát trošičku širší kádr, než je obvyklé pro taková mezistátní utkání. Bereme s sebou 25 hráčů, plus dva brankáře, tedy pět kompletních pětic. Tady samozřejmě dostanou příležitost všichni. Tohoto zájezdu se zúčastní i naši mladí hráči-junioři, kteří hráli na mistrovství světa dvacítce, tedy útočná řada: Holík-Reichel-Jágr. Pro nás tato zkouška je nesmírně důležitá. Dá nám odpověď - jak jsem už řekl - na závěrečnou nominaci. Já si myslím - vzhledem k tomu, že máme v letošní sezóně velmi široký kádr - jediné touto cestou možno spravedlivě hráče vytypovat.

Na rozdíl od předešlých zápasů národního mužstva, budete tentokrát postrádat Vladimíra Růžičku, který odešel do Edmontonu. Jak se chcete s jeho neúčastí vypořádat?

Já si myslím, že je to realita - odchod Růžičky byl avizován již delší dobu. Je to něco, s čím musíme počítat i dopředu a nezbývá nám nic jiného, než dát příležitost dalším hráčům a věřit, že se uplatní. Již proto dáváme pravidelně v naší reprezentační sezóně příležitost většímu počtu hráčů. Jsem přesvědčen, že najdeme někoho, kdo bude schopen za Vladimíra Růžičku hrát.

Po skončení I. ligy budete hrát ještě ve Finsku, se Švédy odvetu na domácím ledě, a pak 11. až 13. dubna, tedy tři dny před zahájením mistrovství světa ve Švýcarsku - s Kanadou. Bude proti Kanadě hrát Áčko nebo také olympijský tým?

Zápasům bude předcházet závěrečné soustředění. Já si myslím, že bude nutné v těch zápasech trošičku improvizovat a tak dáme příležitost kompletnímu mužstvu a snad i mužstvu kombinovanému.

Před týdnem jsme měli interview s Jiřím Hrdinou, který říkal, že měl s vámi dohodu: „Kdyby Calgary Flames byly vyřazeny ze Stanleyova poháru, že byste ho zase vzal do národního mužstva pro zápasy mistrovství světa. Platí tato dohoda i nadále?

Já samozřejmě Jirku Hrdinu znám velmi dobře. Byl mým hráčem ve Spartě. Jde o hráče, o kterého bychom měli a máme samozřejmě eminentní zájem. Je to hráč, který by nám beze sporu pomohl. Pokud by calgarské mužstvo ze Stanleyova poháru vypadlo, což bych si přál, pak bychom Jirku Hrdinu bez diskusí vzali.

Já si myslím, že je to nepravděpodobné, protože Calgary Flames jsou ve výborné formě...

Já si také myslím, že je to nepravděpodobné. Přesto pokud by se tak stalo, tak Jirku ve svém středu uvítáme.

Co však říkáte dosavadnímu průběhu 1. čs. hokejové ligy?

Letos došlo ke změně soutěže. Hrajeme po letech větší počet utkání: hrajeme i třikrát v týdnu - po vzoru kanadsko-americké NHL. Já se domnívám, že v našich poměrech je to příliš mnoho. Soutěž hráče vyčerpává. Nejsme zvyklí na tři utkání týdně. Družstva nemají tak početné kádry jako mají v Kanadě. Proto si myslím, že tento model soutěže bychom měli do budoucna poněkud pozměnit. Ne snad hrát menší počet utkání - možná naopak větší počet zápasů, ale hrát pouze dvakrát v týdnu. Pravidelně v úterý a v pátek, jako tomu bylo v minulých letech. Pak budeme mít čas na regeneraci a trénink. Já se domnívám, že tato pravidelnost vyhovuje naší mentalitě a zvyklostem.

Hokejový mistr Československa bude znám 19. března - nejpозději tedy plně čtyři týdny před mistrovstvím světa ve Švýcarsku. Stačí to? Já myslím, že ano.

Tento čas je na naši přípravu dostatečný. Máme možnost dát přípravu dohromady ve dvou blocích. Zhruba asi tak po osmi až deseti dnech tréninku zakončíme soustředění dvěma mezistátními utkáními. Tento model jsme si už ověřili minulý rok před Švédskem a tak se domnívám, že nám nic nebude chybět, že tato příprava bude dostatečná.

A jak zájezd dopadl?

Trenér P.Wohl může být se startem svých svěřenců ve Švédsku spokojen, přestože na poslední chvíli (před odletem) se zranil Robert Holík a z disciplinárních důvodů neodletěl do Skandinávie ani brankář Dominik Hašek. V Göteborgu hrálo čs. národní mužstvo s hokejisty Tre Kronor nerozhodně 1:1, ve Stockholmu vyhrálo 4:3 (vedlo už 4:1).

Se Španěly a Francouzi o účast na mistrovství Evropy

V těchto únorových dnech, kdy v zemích 24 účastníků XIV. fotbalového mistrovství světa r. 1990 v Itálii (které bude odstartováno 8. června) pomalu už myslí na závěrečnou přípravu svých reprezentačních týmů, bylo ve Stockholmu provedeno rozlosování mistrovství Evropy r. 1992. K tomuto vrcholnému podniku fotbalistů starého kontinentu se sice přihlásilo 35 zemí, pouze však Švédové co by pořadatelé postupují přímo mezi osm nejlepších, ostatních 34 mužstev bude v kvalifikačních skupinách bojovat o sedm míst. A tak dostat se na mistrovství Evropy do Švédska bude mnohem těžší, než se kvalifikovat na mistrovství světa.

To si zřejmě uvědomili i hráči čs. fotbalového národního mužstva, kteří byli zařazeni do I. skupiny, ve které jsou hned tři bývalí mistři Evropy: Čechoslováci (přeborníci starého kontinentu z r. 1976), Španělé (nejlepší Evropané v r. 1964) a Francouzi (mistr Evropy z r. 1984), navíc reprezentanti Islandu a Albánie. Jelikož z každé skupiny postupuje pouze vítěz, nejsou šance Čechoslováků na prvenství zrovna ty nejlepší.

Kdo hraje v dalších skupinách: II. - Rumunsko, Skotsko, Bulharsko, Švýcarsko a S.Marino; III. - Itálie, SSSR, Maďarsko, Norsko a Kypr; IV. - Jugoslávie, Dánsko, Rakousko, Severní Irsko a Faerské ostrovy; V. - NSR, V.Německo, Belgie, Wales a Lucembursko; VI. - Holandsko, Portugalsko, Řecko, Finsko a Malta; VII. Anglie, Irská republika, Polsko a Turecko.

Telegraficky

V pátek 19. ledna zemřel v Praze ve věku 81 let legendární lehký atlet, koulař František Douša, který se stal na podzim 1932 držitelem světového rekordu, když v pražském utkání ČSR-Polsko dosáhl 16,20 m. Krátce předtím startoval na letních olympijských hrách r. 1932 v Los Angeles, kde měl velkou smůlu, když se mu hned při druhém vrhu obnovilo zranění v loktu. Za první pokus 15,61 m získal bronzovou medaili (soutěž tehdy vykonem 16,00 m vyhrál Američan Sexton).

Z devíti čs. mistrů skoků a piruet (z toho bylo sedm nováčků), kteří startovali na mistrovství Evropy v krasobruslení a v tanci na ledě v Leningradě, obstál podle očekávání i tentokrát nejlépe 19. března 1966 v Praze narozený Petr Barna (trenér Frant.Pechar); obsadil za Viktorem Petrenkem (SSSR) druhé místo a získal tak stříbrnou medaili (loni v Birminghamu dostal bronz).

I. Lendl vyhrál Grand Prix turnaj v Torontu - (ve finále porazil Američana Mayotta 6:3 a 6:0), M. Navrátilová zvítězila už podesetě v Chicagu (zdolala Bulharku M. Malejevovou 6:3 a 6:2).

K. Dražd'anský

VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E

DOBŘE VAŘÍ—DOBŘE SLOUŽÍ

VAŠATA E

VZORNÁ ČESKOSLOVENSKÁ RESTAURACE

339 EAST 75th STREET, NEW YORK, N. Y. 10021

TEL.: 988 - 7166 a 650 - 1686

VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E VAŠATA E